

ΑΠΟΘΗΚΗ

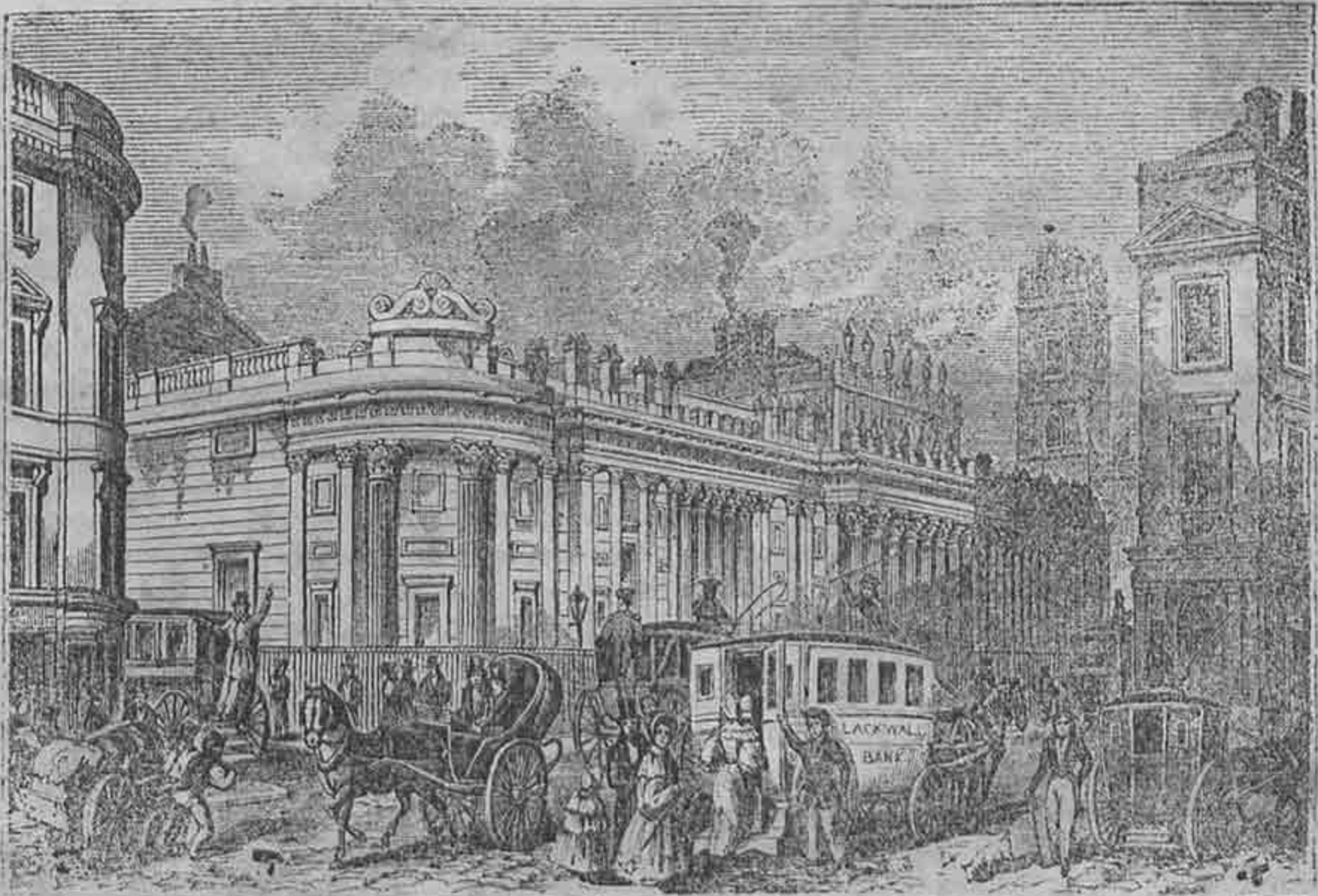
ΤΩΝ

ΩΦΕΛΙΜΩΝ ΓΝΩΣΕΩΝ.

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ, 1840.]

[ΑΡΙΘ. 46.]

Η ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΑΓΓΛΙΑΣ.

Ο ΠΡΩΤΟΣ λίθος τῆς Χρηματιστικῆς Τραπεζῆς τοῦ Λονδίνου, (εἰκόνα τῆς ὁποίας βλέπει ἐνώπιον αὐτοῦ ὁ ἀναγνώστης), ἐτέθη τὸ 1732· ἀλλὰ τότε ἀνηγέρθη μέρος μόνον τῆς σημερινῆς οἰκοδομῆς. Μεταξὺ τοῦ 1770 καὶ 1786 προσετέθησαν δύο πτέρυγες· τὸ δ' ἐπίλοιπον τοῦ κτιρίου ἐτελείωσε τρίτος ἀρχιτέκτων μετὰ τὸ 1788. Ὁ ἔσχατος οὗτος ἀνέκτισε πρὸ ὀλίγων ἐτῶν τὰ ὑπὸ τῶν δύο πρώτων ἀρχιτεκτόνων οἰκοδομηθέντα μέρη, ὥστε ὁλόκληρον τὸ οἰκοδόμημα εἶναι τώρα ἐκ τῶν σχεδίων ἑνὸς μόνου· καὶ κατὰ συνέπειαν ἀπηλλάχθη τῆς συγχύσεως ἐκείνης τῶν εἰδῶν καὶ τύπων, τὴν ὁποίαν παρίστανε πρὸ τοῦ 1825.

Τὸ ὅλον τοῦ ἐκτεταμένου τούτου κτίσματος καλύπτει ἀνώμαλον περιοχὴν ὡς 50,000 τετραγωνικῶν πηχῶν. Ὁ κατὰ τὸ πρόσωπον ἐξωτερικὸς τοῖχος, ἢ ὁ ἐκ τῆς νοτίου πλευρᾶς, ἔχει 365 ποδῶν μῆκος· ὁ ἐκ τῆς δυτικῆς πλευρᾶς, 440 ποδῶν· ὁ ἐκ τῆς βορείου, 410 πο-

δῶν· καὶ ὁ ἐκ τῆς ἀνατολικῆς, 245 ποδῶν. Ἐννέα ὑπαιθρίους αὐλὰς ἐμπερικλείει ὁ μέγας οὗτος περίβολος, εἰρύχωρον κυκλοειδῆ αἶθουσαν (Rotunda), διάφορα μεγάλα δημόσια γραφεῖα, δωμάτια τῶν ἐπιτροπῶν, ιδιαίτερα οἰκήματα τῶν ἀξιωματικῶν καὶ θεραπόντων, κλπ. κλπ.

Τὸ πλεῖστον μέρος τῆς ἐκτεταμένης ταύτης οἰκοδομῆς εἶναι πέτρινον, καὶ διὰ τὰ νὰ μὴν ὑπόκειται εἰς κανένα ἐκ πυρκαϊᾶς κίνδυνον, ὅλα τὰ νεώτερα κτίρια κατεσκευάσθησαν ἐκ μὴ καυσίμων ὑλῶν. Αἱ καμάραι προσέτι, ὅπου ἀποτίθενται τὰ τίμια μέταλλα, τὰ νομίσματα, τὰ τῆς τραπεζῆς γραμμάτια, κλπ., συδόλως φοβεῦνται ἀπὸ πῦρ. Ἐχει δὲ καὶ ἄλλο τι πλεονέκτημα ἢ οἰκοδομὴ αὕτη, — σπάνιον εἰς τὸ Λονδίνον, — ὅτι στέκει πάντη μεμονωμένη· γυρονεύει, μ' ὅλον τοῦτο, παραπολὺ μὲ τὸ Βασιλικὸν Χρηματιστήριον ἐκ τῆς νοτίου πλευρᾶς, καὶ μὲ ἰδιωτῶν οἴκους ἐκ τῶν ἄλλων.

Συνεστήθη δὲ ἡ Τράπεζα τῆς Ἀγγλίας—ἡ μεγίστη τράπεζα τοῦ κόσμου—τὸ 1694. Ἀφοῦ ὑπὸ διαφόρων ὑπεβλήθησαν διάφορα σχέδια τραπεζιτικοῦ συστήματος, ἐνηργήθη, τέλος, ἡ πρότασις Σκώτου τινός, ὀνομαζομένου Patterson. Τῆς κυβερνήσεως τοῦ Γουλιέλμου Γ'. εἰς μεγίστην ἐνδειαν χρημάτων εὐρισκομένης, ἀπέφασίσθη νὰ δανείσωσιν εἰς αὐτὴν 1,200,000λ., νὰ λάβωσι δὲ πρὸς ἀνταμοιβὴν οἱ δανεισταὶ χάρτην συσσωματώσεως ὡς τραπεζιτικὴ ἐταιρία. Ὁ χάρτης οὗτος ἐνεπιστεύετο τὴν διαχείρισιν τῆς Τραπεζῆς εἰς ἓνα κυβερνήτην, ἓνα τοποτηρητὴν κυβερνήτην, καὶ εἰκοσιτέσσαρας διευθυντάς. Κατὰ πρῶτον ὁ χάρτης περιωρίζετο εἰς ἑνδεκα ἔτη· ἀλλ' ἀνεκαινίσθη κατὰ διαφόρους ἐποχὰς ἕκτοτε· ἡ τελευταία ἀνανέωσις ἐγένετο τὸ 1833, καθ' ὃ ἔτος ἐξετάθη μέχρι τοῦ 1855, με πρόβλεψιν ὁμοίως νὰ ἐμπορῇ ν' ἀφαιρεθῇ τὸ 1845, ἂν τοῦτο ἐγκριθῇ ὑπὸ τῶν Βουλῶν, καὶ ἂν ἦναι ἀποπληρωμένα τὰ εἰς τὴν Τράπεζαν χρέη τῆς Κυβερνήσεως. Ἦσαν δὲ τὰ χρέη ταῦτα τὸ μὲν 1833, 14,686,804λ., τὸ δὲ 1837, 11,015,100λ.

Τὸ 1832 ἐνησχολοῦντο εἰς τὴν Τράπεζαν 820 γραμματικοὶ καὶ βαστάζοι, καὶ 38 τυπογράφοι καὶ γλύπται· ἦσαν δὲ περιπλέον 193 ὑπέργηροι γραμματεῖς, λαμβάνοντες εἰς συντάξεις ἑτησίους 31,243λ., κατὰ μέσον ὄρον 161λ. ἕκαστος. Κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος οἱ μισθοὶ καὶ αἱ συντάξεις συνεποσοῦντο εἰς 218,003λ., ἡ οἰκιακὴ δαπάνη εἰς 39,187λ., τὰ σιτηρία τῶν διευθυντῶν ἦσαν 8000λ· τὸ δ' ἐνοίκιον τῆς οἰκοδομῆς ἐλογαριάσθη ὡς ἀξίζον 35,000λ., καὶ 5000λ. αἱ κατ' ἔτος ἀπαιτούμεναι διορθώσεις, ἐπισκευαί, κλπ.

Ἡ Τράπεζα εἶναι ἀνοικτὴ ἀπὸ τὰς ἑννέα τὸ πρῶτὸν μέχρι τῶν πέντε μετὰ τὴν μεσημβρίαν, καθ' ὅλας τὰς ἐργασίμους ἡμέρας. Εἰσέρχεται δὲ πᾶς τις ἐλευθέρως εἰς τὰ κυριώτερα τῶν δωματίων αὐτῆς. Εἰς τὴν προειρημένην κυκλοσιδῆ αἴθουσαν (Rotunda) συνέρχονται κάμπολλοι ἐκ πάσης τάξεως καὶ παντὸς ἔθνους, διὰ ν' ἀγοράσωσιν ἢ νὰ πωλήσωσιν ἐθνικὰς ὁμολογίας. Εἰς τὴν αἴθουσαν τῶν πληρωμῶν ἐκπλήσσεται τις βλέπων τὴν ποσότητα τοῦ κατὰ στιγμήν ἐκδιδομένου χρυσοῦ. Τὴν 14ην τοῦ Μαΐου 1832, ἐπληρώθησαν εἰς χρυσίον 307,000λ. Τραπεζίται καὶ ἄλλοι, ἀδράς ποσότητος χρυσοῦ λαμβάνοντες, δέχονται αὐτὰς μετὰ τὸ ζύγιον, εἰς σακκία. Οὕτω δὲ ἐμπορεῖ νὰ πληρωθῇ εἰς μίαν ἡμέραν ὁποιαδήποτε ποσότης.

Ἐνίοτε συμβαίνει κατὰ ὁρμὴ τῆς Τραπεζῆς· τουτέστιν, ἡ δημόσιος εἰς αὐτὴν ἐμπιστοσύνη κλονεῖται, καὶ οἱ τὰ γραμματίαια τῆς κρατοῦντες συρρίουσι παμπληθεῖ πρὸς ἐξαργύρωσιν αὐτῶν. Μία τῶν σημαντικωτέρων ἐγένετο τὸ 1745, καθ' ἣν περίστασιν ἡ Τράπεζα ἐπλήρουν ἀργύριον ἀντὶ χρυσοῦ, ὥστε νὰ κερδαίνῃ καιρὸν. Ἄλλη ἐτι σπουδαιότερα συνέβη τὸ 1797. Τότε ὁ φόβος μὴν εἰσβάλωσιν οἱ Γάλλοι ἐκυρίευσεν τὸ δημόσιον, ἡ κυβέρνησις ἀπῆτει χρήματα, καὶ ἡ δημόσιος ἐμπιστοσύνη ἦτο κεκλονημένη. Τὴν 25ην

Φεβρουαρίου, 1797, ἡμέραν Σαββάτου, ἔμενον εἰς τὰς θήκας τῆς Τραπεζῆς ἡ ποσότης μόνον 1,270,000λ. εἰς νομίσματα καὶ μέταλλα. Τὴν Δευτέραν διάταγμα βασιλικὸν ἐμοιράσθη εἰς τὸ πλῆθος τὸ συνηγμένον περὶ τὴν Τράπεζαν εἰς ἀπαιτήσιν χρυσοῦ, ὑποδηλοῦν ὅτι ἡ κυβέρνησις εἶχεν ἀπαλλάξει τὴν Τράπεζαν ἀπὸ πληρωμᾶς εἰς μετρητά. Τότε δὲ κατὰ συνέπειαν τῆς χρηματικῆς ταύτης στενοχωρίας ἔλαβεν ἄδειαν ἡ Τράπεζα νὰ ἐκδώσῃ γραμμάτια καὶ μιᾶς Λίτρας Στηρλίνης, τὰ ὅποια ὁμοίως μετὰ τὴν παῦσιν τοῦ μακροῦ καὶ δαπανηροῦ Εὐρωπαϊκοῦ πολέμου αὐστηρῶς ἀπηγορεύθησαν.

Ἡ ἐσχάτη ἀξιοσημείωτος καταδρομὴ συνέβη τὸ 1825. Τὸν Ἀπρίλιον ἢ Μάϊον τοῦ ἔτους αὐτοῦ εἶχεν ἡ Τράπεζα περὶ τὰ 10,000,000λ. εἰς πολύτιμα μέταλλα, τὸν δὲ Νοέμβριον εἶχε καταντήσειν εἰς 1,300,000λ. Ἐπὶ τῆς καταδρομῆς ὁ χρυσοῦς ἐνεχειρίζετο εὐθὺς ὅτ' ἐζητεῖτο, εἰς σακκία ἐξ εἰκοσιπέντε φλωρίων. Ἀλλ' εἰς τὴν κρίσιμον ἐκείνην ἐποχὴν, λέγει εἰς τῶν τῆς Τραπεζῆς Διευθυντῶν, «μέταλλον εἰσῆρχετο, καὶ τὸ Νομισματοκοπεῖον ἔκοπτεν· ἡμέραν καὶ νύκτα εἰργάζοντο· ἀδιακόπως ἐλαμβάνομεν χρυσὸν ἐξωθεν, καὶ νόμισμα ἐκ τοῦ Νομισματοκοπεῖου.» Εἰς μίαν ἡμέραν ἐξώφλησεν ἡ Τράπεζα 4200 γραμμάτια. Τὴν 8ην Δεκεμβρίου, 1825, αἱ εἰς τὴν Τράπεζαν ἐξοφλήσεις ἦσαν 7,500,000λ. τὴν 15ην ἦσαν 11,500,000λ. τὴν 22αν 14,500,000λ. καὶ τὴν 29ην ἦσαν 15,000,000λ.

Η ΠΟΛΙΣ ΓΕΝΟΒΑ.

Αἱ πόλεις καὶ αἱ αὐτοκρατορίαι ὁποσοῦν ὁμοιάζουσι μετὰ τὸ ἀνθρώπινον σύστημα· ἀδύνατοι καὶ ταπεινοὶ τὴν ἀρχὴν, ἐνισχύονται καὶ κραταιοῦνται, εἰσοῦ καὶ ὑπερηφάνως νὰ βλέπωσι τὰς αὐτῶν ἀσθενεστ'ρας· βαθμῶδ' ἐπειτα παρακμάζουσι κατὰ τὴν δύναμιν, καὶ μετὰ πλειότερον ἢ ὀλιγώτερον χρόνον διάστημα, συμμιγνύονται μετὰ τὸ χῶμα, τίποτε μὴ διασώζουσαι τῆς προτέρας αὐτῶν ἐνδόξου καταστάσεως εἰμὴ τὰ μάρμαρα καὶ τοὺς λίθους των. Τοῦτο ἔπαθεν ἡ Βαβυλὼν καὶ αἱ τῆς Αἰγύπτου Θῆβαι, —τοῦτο σχεδὸν ἔπαθεν αἱ Ἀθῆναι καὶ ἡ Σπάρτη, —καὶ τοῦτο, κατὰ βαθμὸν ὑποδεέστερον, πάσχουσι πολλαὶ τῆς Ἰταλίας πόλεις· διότι, ἂν καὶ ἡ Ρώμη, ἡ Βενετία, καὶ ἡ Γένοβα, ἦναι ἀκόμη πόλεις πολλοῦ λόγου ἀξίαι, ἱκανῶς μ' ὄλον τοῦτο ἐξέπεσον ἀφ' ὅτι ἦσαν εἰς παρελθόντας αἰῶνας.

Καὶ περὶ μὲν τῆς Ρώμης, τὰ αἰτία ὅσα ἐπέφεραν τὴν μεταβολὴν εἰς τὴν κατάστασιν αὐτῆς, εἶναι πλεῖστα καὶ πολυπλοκάτατα, ὥστε καὶ νὰ ἀνιχνεύωμεν μόνον αὐτὰ εἶναι ἀδύνατον ἐνταῦθα· ἀλλ' εἰς τὴν Γένοβαν καὶ Βενετίαν ἐμπορικὰ αἰτία σχεδὸν ἐξ ὀλοκλήρου ἐπροξένησαν τὴν παρακμὴν. Τοὺς θησαυροὺς τῆς Ἀνατολῆς, —τὰ ἀρώματα, τοὺς πολυτίμους λίθους, τὸν χρυσὸν, τὰ μεταξωτὰ, κτλ., —γνωρίζει ἀπὸ δισχιλίων ἔτων καὶ ἐπέκεινα ἡ Εὐρώπη· ἀλλὰ δὲν εἶναι εἰμὴ τρεῖς

ἡμισυ ἑκατονταετηρίδες, ἀφοῦ ἐγνωρίσθη ὁ διὰ τοῦ Ἀκρωτηρίου τῆς Καλῆς Ἑλπίδος ὁδὸς εἰς τὰς Ἰνδίας. Πρὸ τῆς ἀνακαλύψεως τοῦ πόρου τούτου, φυσικὰ ἐχρειάζοντο ἄλλοι τρόποι τοῦ μετακομίζεσθαι τὰ τῆς Ἰνδίας προϊόντα ἦσαν δὲ δύο οἱ κυριώτεροι· εἰς μὲν, νὰ διέρχωνται τὴν Ἰνδιάν, Περσίαν, Ἀραβίαν, Συρίαν, Αἴγυπτον, κλπ. κατὰ συνοδοιπορίας ἑκατοστὰς ἐμπόρων περιεχούσας, μὲ τὰς καμήλους αὐτῶν φορτωμένας ἀπὸ πραγματείας, καὶ νὰ προβαίνωσιν οὕτως εἰς λιμένα τινὰ κατὰ τὸ ἀνατολικὸν μέρος τῆς Μεσογείου Θαλάσσης· ἄλλος δὲ, νὰ ἐπιβιβάζωσιν εἰς πλοῖα τὰς πραγματείας εἰς τινὰ τῶν λιμένων τῆς Ἰνδίας, Περσίας, καὶ Ἀραβίας, καὶ ἀναπλέοντες τὴν Ἐρυθρὰν Θάλασσαν ν' ἀποβιβάζωσιν αὐτὰς ἐπὶ τοῦ Ἰσθμοῦ Σουέζ· τέλος δὲ, νὰ τὰς φορτόνωσιν ἐπ' ἄλλου πλοίου εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν, ἢ ἄλλον τινὰ τῶν τῆς Αἰγύπτου λιμένων.

Αἱ πραγματεῖαι αὗται ἀπεβιβάζοντο εἰς Εὐρωπαϊκὸν τινὰ λιμένα· ἢ δὲ Γένοβα καὶ ἢ Βενετία χρεωστοῦσι μέγα μέρος τῆς πρὸ πεντακοσίων ἐτῶν δυναμείας αὐτῶν εἰς τὸ ὅτι αὐταὶ ἦσαν οἱ κυριώτεροι λιμένες, εἰς τοὺς ὁποίους ἐνηργεῖτο ἢ μεταξὺ τῆς Ἀνατολῆς καὶ Δύσεως ἐμπορία. Ἀλλ' ὅτε οἱ Πορτογάλλοι ἀνεκάλυψαν τὸν εἰς τὰς Ἰνδίας ὁδὸν διὰ τοῦ Ἀκρωτηρίου τῆς Καλῆς Ἑλπίδος, οἱ δύο Ἰταλικοὶ λιμένες ἔλαβον πληγὴν, ἥτις, ἀπὸ περιστάσεως πολιτικῆς βοηθουμένη, κατεβίβασεν αὐτὰς ἐκ τῆς ὑψηλῆς ἐκείνης θέσεως, τὴν ὁποίαν ποτὲ πλὴον ἔκτοτε δὲν ἀνέκτησαν.

Ἡ Γένοβα, ἢ Γένοβα, κεῖται ἐπὶ τοῦ δυτικοῦ ἄκρου τῆς Ἰταλίας, ἐν τῷ μίσῳ ἡμισελήνοειδὸς κόλπου, ἐκτείνουμένου ἀπὸ τὴν Γαλλίαν εἰς τὴν βόρειον Τοσκάναν· περικλείεται δὲ εἰς λιμένα, τὸν ὁποῖον σχηματίζουσι δύο προκυμαῖαι εἰς τὴν Θάλασσαν ἐξέχουσαι καὶ τοσοῦτον προσεγγίζουσαι, ὥστε ν' ἀφίεται μεταξὺ τῶν ἡμίσεως μιλίων ἀπόστασις. Αἱ ὁδοὶ καὶ αἱ οἰκίαι ἐκτείνονται ἐν ἡμισυ μίλιον περὶ τὰς ὄχθας τοῦ λιμένος, ὑψοῦνται δὲ ὑπεράνω ἀλλήλων εἰς τὸν ὀπισθεν γήλοπον, ὅστις ἔχει ἐπὶ κορυφῆς κανονοστάσια καὶ ὄχυράματα· ὅλον τὸ ἐξωτερικὸν σύνορον τῆς πόλεως ἀπὸ τὸ μέρος τῆς ξηρᾶς εἶναι σχεδὸν ὀκτὼ μιλίων.

Ἡ πόλις φαίνεται ὑπερβολῇ λαμπρὰ εἰς τὸν ἐκ τῆς Θαλάσσης πλησιάζοντα, διὰ τὰ πολυτελῆ μαρμάρια παλάτια τὰ πανταχοῦ διατεταγμένα ἐπὶ τῶν πλευρῶν τοῦ ὑπεράνω λόφου· ἐρησιμένον δ' αἱ μεγαλοπρεπεῖς αὗται οἰκοδομαὶ ὡς τῶν εὐγενῶν κατοικίαι, ὅποτε ἢ δημοκρατία ἦτον εἰς τὸν κολοράνα τῆς δόξης τῆς. Αἱ ὁδοὶ ὅμως εἶναι κατὰ τὸ πλεῖστον μέρος στεναί· τρεῖς μόνον ἐμποροῦν νὰ ὀνομασθῶσι πλατεῖαι καὶ ὠραῖαι.

Διαφόρους ευμάρους ἐκκλησίας περιέχει ἢ Γένοβα. Εἰς τὴν λεγομένην Di Carignano προσέρχεται τις ἀπὸ γέφυραν τρικάμαρον, κατεσκευασμένην ἀνωθεν, οὐχὶ ποταμοῦ, ἀλλὰ βαθείας κοιλάδος, ἢ ὁποία τῶρα κατέχεται ὡς ὁδός· θαυμάζει δὲ ὁ διαβάτης, ὅταν ἐκ τῆς γεφύρας θεωρῶν βλέπῃ μακρὰν ὑποκάτω του τὰ δώματα διαφόρων ἐξαστέγων οἰκῶν. Ἡ ἐκκλησία εἶναι τετρά-

γωνος οἰκοδομή, κεκοσμημένη μὲ Κορινθιακοὺς παραστάτας (pilastres.) Αἱ τέσσαρες πλευραὶ ἔχουν ὁμοία καλλωπίσματα, ἐκ δὲ τοῦ κέντρου ἀνυψοῦται θόλος. Τὸ ἐνδότερον ἔχει Ἑλληνικοῦ σταυροῦ σχῆμα. Ἐκ τῆς κορυφῆς ἢ θεία εἶναι λαμπροτάτη, συμπεριλαμβάνουσα τὸ πλεῖστον μέρος τῆς πόλεως, τὸν λιμένα, τὰς προκυμαῖας, καὶ τοὺς περικειμένους λόφους. Σημειωτίον δ' ἐνταῦθα ὡς δεῖγμα σημαντικώτατον τοῦ ἀμέτρου πλοῦτου τῶν παλαιῶν εὐγενῶν τῆς πόλεως ταύτης, ὅτι τὴν μεγαλοπρεπῆ ταύτην ἐκκλησίαν ἐκτίσεν ἰδίᾳ δαπάνῃ πατρικίος τις Σαύλης ὀνομαζόμενος, καὶ ὅτι τὴν ἀγοῦσαν εἰς αὐτὴν γέφυραν κατεσκεύασεν ὁ υἱὸς του διὰ νὰ εὐκολύνῃ τὸν εἰς τὴν ἐκκλησίαν ὁδόν.

Ἡ ἀρχιεπισκοπικὴ ἐκκλησία τοῦ Ἁγίου Λαυρεντίου ἀνηγέρθη τὴν ἐνδεκάτην ἑκατονταετηρίδα, παριστάνει δὲ πολλὰ τῆς ἀρχαιότητος αὐτῆς σημεῖα. Ἀρχιτεκτονικὴν ἔχει τῆς Γοτθικῆς τάξεως, καὶ περικλείεται εἰς μέλαν καὶ λευκὸν μάρμαρον. Ἐπὶ τοῦ προσώπου εὐρίσκειται εἰκονισμένον τὸ μαρτύριον τοῦ Ἁγίου Λαυρεντίου, ἀνάγλυπτον. Ἡ εἴσοδος σύγκειται ἀπὸ τρεῖς μεγαλοπρεπεῖς θύρας, μὲ ὑψηλὰς ὀξείας καμάρας, καὶ μὲ κυκλοειδῆ παράθυρα ὑπεράνω.

Ἡ Γένοβα δὲν στερεῖται ἀπὸ καταστήματα ἐλεημονητικὰ πρὸς περίθαλψιν τῶν πενήτων καὶ ἠρρωστημένων. Δύο νοσοκομεῖα ὑπάρχουσι, θαυμαστὰ διὰ τὸ μέγεθος, τὴν ἐσωτερικὴν ευπρίπειαν, καὶ τὰς ἐξαιρέτους ἀναπαύσεις. Οἰκογένειά τις ἐξ εὐπατριδῶν, λέγει ὁ περιηγητὴς Eustace, ἔδαπάνη καθ' ἑκάστην περὶ τὰ ἑκατὸν πενήκοντα δίστηλα εἰς τροφὰς διὰ τοὺς ἐνδεεῖς. Ἄλλος τις εὐγενῆς, ὁ ὁποῖος δὲν εἶχε κληρονόμους, ἀφιέρωσεν ὅλην αὐτοῦ τὴν περιουσίαν, ζῶν ἀκόμη, εἰς τὴν θεμελίωσιν ἀσύλου τινὸς δι' ὄρφανὰς κόρας, αἰτινες, πεντακόσαι τὸν ἀριθμὸν, ἀνετράφησαν, καὶ αἱ μὲν προκρίνουσαι νὰ νυμφευθῶσιν ἐπροκίσθησαν, αἱ δὲ τὸν ἀγαμὸν βίον ἐκλέξασαι ἄλλως πῶς ἀποκατεστάθησαν. Ὁ κύριος Eustace κάμνει συνετάς τινας παρατηρήσεις περὶ τῆς συνεχοῦς ἐνώσεως τοῦ ἐμπορίου καὶ τῆς ἐλεημοσύνης, καὶ φέρει τὸ Λονδῖνον καὶ τὴν Γένοβαν ὡς ἐντιμα τοῦτου παραδείγματα—

Τὸ πνεῦμα τῆς ἐμπορίας καὶ τὸ πνεῦμα τῆς ἐλεημοσύνης βαδίζουσιν ὁμοῦ, καὶ ἐνεργοῦσιν ἐκ συμφώνου εἰς τὰς μητροπόλεις ταύτας. Τὰ ὑπὸ τῆς μιᾶς συναγόμενα πλοῦτη διανεμόνται ὑπὸ τῆς ἄλλης· ὥστε, ἂν ἢ ἐμπορία πληροῖ τὰς ἀποθήκας αὐτῆς, ἢ ἐλεημοσύνη κρατεῖ τὰς κλεῖς. Ἐνῶ ἢ μία καταθέτει προκυμαῖας τινὸς θεμελίον, ἢ ἄλλη ἀνεγείρει ἐκκλησίαν· ἐνῶ ἢ πρώτη οἰκοδομεῖ παλάτιον, ἢ δευτέρα προκίζει νοσοκομεῖον· ἐνῶ εὐοχεῖται ἢ ἐμπορία εἰς τὴν μεγαλοπρεπῆ αἵθουσαν, ἢ ἐλεημοσύνη κάθηται εἰς τὴν πόλιν, καὶ διανέμει τροφὴν εἰς τοὺς πεινῶντας.

Τόσην στενότητα ἔχουσι τινὲς ἀπὸ τὰς ὁδοὺς τῆς πόλεως ταύτης, ὥστε γίτονες ἐμποροῦν νὰ δώσωσιν εἰς ἀλλήλους τὴν δεξιάν ἐκ τῶν παραθύρων. Μίαν ὁδὸν κρατοῦσιν ἀποκλειστικῶς οἱ χρυσοχόοι, καθότι

αί μέσα και αί κατώτεροι τάξεις αγαπῶσι προσωπικά κοσμήματα ἐτι μᾶλλον και τῶν ἀνωτέρων· θηλυκωτήρια, δακτυλίδια, ἐνώτια, ἀλυσίδες, κτένια, μαργαριτάρια, κοράλια, κτλ., κατασκευάζονται ἐπίτηδες διὰ τοὺς πτωχοτέρους, κατωτέρας φυσικά ποιότητος.

Ἐκτὸς τῶν προαναφερθέντων οἰκοδομημάτων, εὐρίσκονται εἰς τὴν Γένοβαν θέατρον, πανεπιστήμιον, βασιλικὸν γυμνάσιον, ἐξ ἐμπορικῶν σχολεῖα, και βουλευτήρια και δικαστήρια.

Αἱ τοῦ πολιτεύματος μεταβολαὶ εἰς τὴν Γένοβαν ἐξηγήθησαν συντόμως αὐται. Ἡ Γένοβα ἀνήκει εἰς τοὺς Ῥωμαίους μέχρι τῆς πτώσεως τῆς αὐτοκρατορίας, καθ' ὃν χρόνον ἐπέρασαν εἰς τὴν ἐξουσίαν τῶν Λογγοβάρδων. Ἐκ τούτων ἤρπασεν αὐτὴν ὁ αὐτοκράτωρ Κάρολος ὁ Μέγας, και κατέστησε συμβούλιον πρὸς διοίκησιν αὐτῆς. Ἄλλ' ὅτε περὶ τὸ 1100 ἀνεφύησαν διχόνοια και πάλαι περὶ τοῦ στέμματος τῆς Ἰταλίας, οἱ Γενουήσιοι, οἵτινες εἶχον ἤδη πλουτήσῃ ἀπὸ τὸ ἐμπόριον, ἀπεφάσισαν νὰ μὴν ἀφεθῶσι πλέον εἰς τὴν διάκρισιν ἀντιμαχομένων μοναρχῶν, και κατὰ συνέπειαν διώρισαν ὑπατον νὰ τοὺς διοικῇ. Ὁ τρόπος οὗτος τῆς κυβερνήσεως διήρκεσε περὶ τὴν μίαν ἑκατονταετηρίδα· διεδέχθη δ' αὐτὸν ἡ ἐτήσιος ἐκλογή ἀρχοντος, ὑπὸ τὸνομα Podesta, ἐκ γειτονικῆς τινὸς πολιτείας, πρὸς ἀποφυγὴν τῶν δεινῶν ὅσα ἐπέφερον ἡ μεταξὺ τῶν ἐντοπιῶν ὑπατριδῶν ἀντιζηλία. Ἀπὸ τοῦ 1270 μέχρι τοῦ 1340 ἀκατάπαυστος διχόνοια ἐβασίλευε, προερχομένη ἀπὸ τὰς τῶν εὐγενῶν ἐπιχειρήσεις νὰ λάβωσι πᾶσαν τὴν δύναμιν εἰς τὰς ἑαυτῶν χεῖρας, και τὴν ἐπιμονὴν τῶν δημοτικῶν εἰς τὸ νὰ ἐμποδίζωσιν αὐτοὺς. Ἐπὶ τέλος, διὰ νὰ παύσωσιν αἱ διχόνοια αὐται, ἀπεφάσισθη νὰ διορισῶσιν ἡγεμόνα ἐπὶ ζωῆς, ὑπὸ τὸνομα Doge· μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ὁποίου νὰ μεταβαίνῃ ἡ ἀρχὴ και ὁ τίτλος εἰς ἄλλον, ἀπὸ τοὺς πολίτας ἐκλεγόμενον.

Τὸ τελευταῖον τοῦτο πολίτευμα διήρκεσε σχεδὸν διακόσια ἔτη· ἀλλὰ καθ' ὅλον αὐτὸ τοῦ χρόνου τὸ διάστημα δὲν ἔλειψαν ἀκαταστασίαι και ταραχαί. Ἐκαστον κόμμα ἐπρότεινεν ὡς Δοῦκα (Doge) τὸν ἴδιον αὐτοῦ φίλον, και πολλοὶ Δοῦκες βιαίως ἐθανάτωνον τοὺς ἀλλοτρίους· ἀλλὰ και διωρίζοντο συγχρόνως διάφοροι Δοῦκες. Ἐπὶ τέλος, τὸ 1528, ἐπέτυχεν ὁ Ἀνδρέας Δωρίας νὰ μεταρρυθμίσῃ τὸ πολίτευμα, περιορίσας εἰς δύο ἔτη τὸν χρόνον τῆς διοικήσεως ἐκάστου Δοῦκος, μετὰ συμβουλίου νὰ τὸν βοηθῇ και χαλινοῦν. Ἡ κυβέρνησις ἦτον ἀριστοκρατικὴ, τουτέστι τὰ ὀνόματα ὄλων τῶν ὑπατριδῶν ἦσαν εἰς βιβλίον καταγεγραμμένα, και ἐξ αὐτῶν και αὐτῶν μόνον ἠμπόρει νὰ ἐκλέγεται ὁ Δοῦξ, και οἱ λοιποὶ τῆς κυβερνήσεως ὑπάλληλοι.

Τὸ σύστημα τοῦτο διήρκεσεν ὑπὲρ τὰς δύο ἡμισυ ἑκατονταετηρίδας μέχρι τοῦ Ναπολέοντος Βοναπάρτου, ὅστις μετὰ τῆς λοιπῆς Εὐρώπης ἐτάραξε και τὴν Γένοβαν. Οἱ Γάλλοι πρῶτον μὲν ἐβοήθησαν τοὺς δημότας νὰ ὑπερισχύσωσι κατὰ τῶν ἀριστοκρατῶν, ἔπειτα δ' ἔλαβον εἰς χεῖρας αὐτῶν τὴν κυβέρνησιν. Μετὰ

πολλὰς μεταβολὰς ἡ Γένοβα συνεσωματώθη μετὰ τὴν Γαλλίαν τὸ 1805, και οὕτω πως ἐξηκολοῖται ἕως τὰ τέλη τοῦ πολέμου· εἰς δὲ τὴν ἐν Βιέννη Συνέλευσιν, μεταξὺ τῶν πολλῶν κανονισμῶν διὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῆς Εὐρώπης, ἐψηφίσθη νὰ ἐνωθῇ μετὰ τὸ βασιλεῖον τῆς Σαρδινίας ἡ Γένοβα, και νὰ συγκροτῇ μέρος αὐτοῦ. Οὕτω δ' ἐγένετο, και οὕτω μέχρι τῆς σήμερον ἐξακολουθεῖ.

Εἰς τὸ διάστημα τῶν προειρημένων πολιτικῶν μεταβολῶν πολλάκις ἡ Γένοβα ἐπολέμησε μετὰ ξένα ἔθνη· ἀλλὰ δὲν εἶναι τοῦ σκοποῦ μας νὰ ἐξιστορήσωμεν τοὺς πολέμους τούτους· ἀνήκει μᾶλλον εἰς ἡμᾶς νὰ εἰπώμεν ὅτι αἱ ἐμπορικαὶ αὐτῆς πράξεις ἐφθασαν εἰς ὑπέρτατον βαθμὸν περὶ τὴν δεκάτην πέμπτην ἑκατονταετηρίδα, πρὸς δὲ τὰ τέλη τῆς παρελθούσης ἑκατονταετηρίδος κατήντησαν εἰς δεινὴν θέσιν, πλὴν ἔκτοτε πάλιν ἀνεζωογονήθησαν. Ἡ Γένοβα ἡ ἐμπορικὴ πόλις ἔκπεπε νὰ γένη, ἢ οὐδὲν ἀξιοσημείωτον, καθότι οὔτε καρποφόρος εἶναι ἡ γῆ αὐτῆς, οὔτε πολύτιμα μέταλλα περιέχει. Ταῦτα πάντα νοήσαντες οἱ φρόνιμοι Γενουήσιοι, διεύθυναν εἰς τὸ ἐμπόριον τὸ κυριώτερον τῆς προσοχῆς των.

Ἡ Γένοβα τιμᾶται μετὰ γενικὸν διοικητὴν, φρουρὰν, και γερουσίαν ἢ ἀνώτατον δικαστήριον. Οἱ κώδικες τῶν νόμων, και πολιτικοὶ και ἐμπορικοὶ, οἱ παρὰ τῶν Γάλλων εἰσαχθέντες, διτηρήθησαν. Οἱ Γενουήσιοι χειροτεχνοῦσι μεταξωτὰ, μάλλινα, και βαμβακερὰ ὑφάσματα, ὡς και χαρτίον· ἐξάγουσι δὲ, πρὸς τοὺς ὀρύζιον, κάρναβιν, και ἔλαιον· ὅλα τὰ ἐξαγόμενα συμποσῶνται κατ' ἔτος εἰς δέκα περίπου ἑκατομμύρια διστήλων· τὰ δὲ εἰσαγόμενα εἰς δεκαπέντε, φερόμενα ἐξ ὄλων τῶν τῆς Μεσογείου ἀνατολικῶν μερῶν.

Οἱ Γενουήσιοι εἶναι ἀριστοὶ ναῦται, και ταξιδεύουσι οὐχὶ μόνον εἰς τὴν Μεσόγειον και τὸν Ἰνδιανὸν Πόντον, ἀλλὰ και εἰς τὸν Ἀτλαντικὸν και εἰς τὸν Εἰρηρικὸν Ὀκεανόν. Γενικῶς εἶναι ὀξύνους, δραστήριοι, φειδωλοὶ, και φιλόπονοι. Ὁ πληθυσμὸς ὄλου τοῦ Δουκάτου εἶναι περὶ τὰς 208,000, ἐξ ὧν 94,000 κατοικοῦν ἐντὸς εἰς τὰ τείχη τῆς πόλεως, και 22,000 εἰς τὰ προάστεια. Ἡ πόλις φαίνεται ὅτι κυβερνᾶται πρᾶτᾶτα ὑπὸ τοῦ σημερινοῦ κυριάρχου, τοῦ βασιλέως τῆς Σαρδινίας.

ΤΡΙΧΕΣ ΚΑΙ ΟΝΤΙΧΕΣ ΤΩΝ ΝΕΚΡΩΝ.—Συμβαίνει κάποτε νὰ αὐξάνωσιν αἱ τρίχες και οἱ ὄνυχες τῶν νεκρῶν, και μετὰ τὴν τοῦ σώματος διάλυσιν. Τὸ Ἡμερολόγιον τῶν Σοφῶν ἀναφέρει γυναῖκα, τῆς ὁποίας αἱ τρίχες εὐρέθησαν τεσσαράκοντα τρεῖς χρόνους μετὰ τὴν ταφὴν τοῦ σώματος τόσον αὐξημέναι, ὥστε και νὰ ἐξέλθωσιν ἀπὸ τὰς χαραμάδας τῆς νεκροθήκης. Αἱ τρίχες αὐταὶ ἐθρυβάλισαν ἐγγιχθεῖσαι. Εἰς τὸ διάστημα τοῦ μεσαιῶνος, τοιαῦτα φαινόμενα ἔκαμναν τοὺς νεκροὺς νὰ λογίζωνται μάγοι. Ἐξωρῶσσαντο δὲ τὰ σώματά των, και ἀφοῦ ἐκαίοντο, δισσορπίζετο εἰς τοὺς ἀνέμους ἡ στάκτη.

ΕΛΛΗΝΙΔΟΣ ΜΗΤΡΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΑΙ ΠΡΟΣ
ΤΗΝ ΕΑΥΤΗΣ ΘΥΓΑΤΕΡΑ.

ΦΙΛΑΤΗ ΜΟΥ ΘΥΓΑΤΗΡ,

Ὅλη μου σχεδὸν ἡ ζωὴ ὑπῆρξεν ἀδιάκοπος σειρὰ δυστυχιῶν· ὁ θάνατος ἔφερε τὸ τέλος αὐτῶν· μὲ εὐχαρίστησιν (ἂν ἐσυγχωρεῖτο ἀπὸ τὸν Δοτῆρα τῆς ζωῆς) ἤθελον ὑποφέρειν τὴν σειρὰν τῶν δυστυχημάτων, ἕως νὰ φθάσης σὺ εἰς ἡλικίαν, καθ' ἣν τὸ λογικόν σου ἤθελε λάβειν τὸν τόπον τῆς μητρὸς σου, τῆς πρώτης, τῆς μοναδικῆς εἰς τὸν κόσμον φίλης σου. Ἄλλ' ἡ βουλή τοῦ Ὑψίστου ἦτο νὰ μεταβῶ εἰς τελειότερον κόσμον, καὶ νὰ σὲ ἀφήσω εἰς ἡλικίαν, καθ' ἣν ἡ προστασία μου σὲ ἦτον ἀναγκαία, διὰ νὰ σὲ ὀδηγήσῃ νὰ διέλθῃς λογικῶς τὸ λαβυρινθῶδες τοῦ ἐπιπόνου τούτου βίου στάδιον, καὶ νὰ προπαρασκευασθῆς εἰς τὴν αἰδιότητα.

Μὴ γογγύσης ἐναντίον τοῦ Δημιουργοῦ, διότι σοῦ ἀφήρσεν αὐτὴν τὴν προστασίαν, μὴ τὸ νομίσης ἐγκατάλειψιν· ποτὲ ἡ Θεία Πρόνοια δὲν θέλει σ' ἐγκαταλείψει· ἡ δυστυχία αὐτὴ θέλει γένειν εὐτυχία σου· ἡ ἔλλειψις τῆς μητρὸς σου θέλει σὲ ὀδηγήσειν, εἰάν μόνον σὺ θελήσης νὰ ὠφεληθῆς ἀπ' αὐτήν.

Πρῶτον χρέος σου, ἀγαπητόν μου τέκνον, εἶναι νὰ μάθῃς νὰ ὑποφέρῃς, καὶ νὰ ἐπιμελῆσαι εἰς τὰ ἀνάλογα τῆς ἡλικίας σου ἔργα, καὶ πρῶτον καὶ κύριον ἔργον σου εἶναι ἡ τελειοποίησις τῶν ψυχικῶν σου δυνάμεων.

Εἰς δύο τινὰ ἐμπερικλείονται τὰ δικαιώματα καὶ τὰ χρέη σου· εἰς τὴν συντήρησιν τῆς σωματικῆς σου ὑπάρξεως, εἰς τὴν τελειοποίησιν τῶν ψυχικῶν σου δυνάμεων. Συντηρεῖς τὴν σωματικὴν σου ὑπαρξίν, εἰάν τρώγῃς ὅταν ἦν ἀνάγκη, ὅσον εἶν' ἀνάγκη, καὶ ὅσον εἶναι χρήσιμον εἰς τὴν ὑγίαν σου· εἰάν γυμνάζεσαι εἰς κόπους ἀναλόγους τῆς ἡλικίας σου· εἰάν ἐνδύεσαι εἰς τρόπον, ὥστε νὰ ἦσαι ἱκανὴ εἰς ὑπηρεσίας ἀπαιτουμένας ἀπὸ τὸν μέλλοντα βίον σου, ἀπὸ τὰ χρέη σου. Τελειοποιεῖς τὰς ψυχικὰς σου δυνάμεις, εἰάν παιδευθῆς, ἀλλὰ παιδεῖαν σύμφωνον μὲ τὴν λογικότητα τοῦ ἀνθρώπου.

Δὲν ἐγεννήθης, φίλον τέκνον, μὲ μορφήν ἀηδῆ, οὔτε χωρὶς πνεῦμα, οὔτε πτωχοτάτη. Ὁ Θεὸς σ' ἐχάρισε προτερήματα τινὰ· ἀλλὰ πόσον εἶσαι ὑπεύθυνος, ἂν τὰ καταχρασθῆς. Κατάχρησις τῆς μορφῆς σου εἶναι ὁ ὑπὲρ τὸ θεὸν καλλωπισμὸς, καὶ ἡ διὰ τὸν καλλωπισμὸν παράλογος προσπάθεια· ἀληθῆς ὠραιότης εἶναι ἡ τῆς ψυχῆς, ἣτις, ὅσον γηράσκει, τόσον αὐξάνει· αὐτὴν τὴν ὠραιότητα προσπάθησον ν' αὐξήσης· βλέπουσα εἰς τὸν καθρέπτην τοῦ προσώπου σου, μὴν ἀδιαφορῆς διὰ τὸν καθρέπτην τῆς ψυχῆς σου, ὅστις εἶναι ἡ καθ' ἐσπέραν μελέτη τῶν ἡμερινῶν σου πράξεων. Ὁραῖσον ὅσον δύνασαι τὴν ψυχὴν σου, τῆς ὁποίας ἡ καλλονὴ εἶναι καὶ ἀληθῆς καὶ αἰδιος.

Κατάχρησις τοῦ πνεύματός σου εἶναι εἰάν, ἀντὶ νὰ διευθύνῃς τὰς ἐρεῦνας καὶ τὴν περιέργειάν σου εἰς ὠφελίμους γνώσεις, ἐνασχολῆσαι εἰς ματαίας παρατηρήσεις·

10* δ'.

ἢ, τὸ ὁποῖον ὅσον εἶν' αἰσχιστον, τίσον εἶναι καὶ ἀδικώτατον, ἐνασχολῆσαι εἰς τὴν αἰσχρὰν περιέργειαν νὰ μανθάνῃς τὰς ἀδυναμίας τῶν ἄλλων, εἰς τὰς ὁποίας κάνεις δὲν σε κατέστησεν ἑταστὴν καὶ κριτὴν.

Κατάχρησις, τελευταῖον, τῆς καταστάσεώς σου εἶναι, εἰάν δὲν ἦσαι αὐτάρκης καὶ ἀπλῆ εἰς τὰ περὶ τὸ σῶμα, καὶ εἰάν ἐξοδεύῃς χρήματα διὰ ν' αὐξήσης τὴν καλλονὴν τῆς μορφῆς σου, ἣτις θέλει σὲ ἀφήσειν μὲ ὄλας τὰς προσπάθειάς σου, ἀφοῦ φθάσης εἰς τῆς ζωῆς τὸ φθινόπωρον.

Σπουδάζουσα νὰ αὐξήσης τὰς γνώσεις σου, μὴ λησμονήσης ὅτι εἶναι χρέος σου νὰ κάμνης συγχρόνως καὶ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν γνώσεών σου εἰς τὰς πράξεις σου ἀναλόγως τοῦ κύκλου τῆς ἐνεργείας σου. Ἡ γνώσις τῶν σχέσεών σου θέλει σὲ πληροφορήσειν ὅτι διὰ τῆς προσευχῆς, διὰ τῆς ἐξομολογήσεως, κοινωνεῖς μὲ τὸ Ὑπέρτατον Ὄν. Διὰ τῆς προσευχῆς ζητεῖς τὴν ἀπαιτουμένην δύναμιν εἰς τὸ νὰ ὑποφέρῃς γενναίως ὄλα ὅσα ἀπαιτοῦν τὰ χρέη σου καὶ ὁ προσδιορισμὸς σου. Διὰ τῆς ἐξομολογήσεως μελετᾷς τὰς πράξεις σου, καὶ τὰς μὲν καλὰς κάμνεις καλητέρας, τὰς δὲ μὴ τοιαύτας ἀποφεύγεις ὡς ἐναντίας τοῦ ἀθανάτου σου ΕΓΩ. Ἐξομολογοῦ, λοιπὸν, προσεύχου καθ' ἐκάστην πρὸς τὸ Ὑπέρτατον Ὄν. Ἔσο καθαρὰ καὶ κατὰ τὰς ἐννοίας, καὶ κατὰ τοὺς λόγους, καὶ κατὰ τὰς πράξεις. Διὰ τῆς καθαρότητος ὄλων τούτων μιμεῖσαι τὸ μόνον πρωτότυπον πάντων τῶν μὴ ψευδομένων τὸ ὄνομα λογικῶν κτισμάτων.

Μικρὰ μου φίλη! μετὰ Θεὸν εὐεργέται σου εἶναι οἱ γονεῖς σου· ἡ μήτηρ σου, φίλον τέκνον, ἀπῆλθε· δὲν τὴν βλέπεις, δὲν τὴν ἀκούεις· ἀλλὰ κάμνουσα νὰ μακαρίζεται διὰ τὰς πράξεις σου, ἐκπληροῖς τὸ χρέος, τὸ ὁποῖον ἤθελεν ἀπαιτήσειν ἀπὸ σέ, εἰάν ἐξῆ. Ὁ γηραιὸς πατήρ σου ἐνδέχεται ν' ἀκολουθήσῃ τὴν μητέρα σου· ἀλλ' ἐνδέχεται καὶ νὰ μακροβιώσῃ· μὴν ἀμελήσης τὰ πρὸς αὐτὸν χρέη σου, ἀγάπα τὸν φίλον τῆς νηπιότητός σου, τὸν μετὰ Θεὸν προστάτην σου· ὑποτάσσου εἰς αὐτὸν ἐν ὅσω εἶναι σύμφωνος μὲ τὸν πρῶτον, μὲ τὸν οὐράνιον Πατέρα σου· ἀλλ' ὑπόφερε γενναίως ὄλας τὰς παρεκτροπὰς του, αἵτινες δὲν εἶναι ἀποτέλεσμα τῆς μικρᾶς πρὸς σὲ συμπαιδείας του, ἀλλὰ τῆς ἀγνοίας καὶ τῆς ἡλικίας του. Ἐάν τὸ χρέος σου σὲ προσκαλῆ νὰ ἐκτελέσῃς τι, καὶ τὸν εὐρίσκῃς ἐναντίον, προσπάθησον νὰ τὸν καταπέισῃς μὲ τὰς παρακλήσεις σου· ἀλλ' εἰάν δὲν συγκατανεύῃ, ἐξακολούθει καὶ νὰ ἐκτελῆς τὰ χρέη σου, καὶ νὰ ὑποφέρῃς τὴν ἀδυναμίαν τοῦ πατρός σου· μὴ λησμονήσης, εἰς τὰς σχέσεις τὰς ὁποίας θέλεις λάβειν ὅταν ἡ ἡλικία σου ἀκμάσῃ, ὅτι εἶσαι θυγάτηρ, ὅτι ἡ γηραιὰ αὐτὴ κεφαλὴ ὑπέφερε πολλὰ διὰ νὰ σὲ ἀναθρέψῃ. Ἐάν ἐκπληροῖς τὰ πρὸς αὐτὸν χρέη σου, θέλεις εἶσθαι σεβασμία πρὸς ὄλας σου τὰς σχέσεις· εἰάν δὲ τ' ἀμελήσῃς, κάνενας δὲν ἐμπορεῖ νὰ ἐλπίσῃ τι ἀπὸ σέ,—καὶ δικαίως.

Ἐφθασες ἤδη εἰς ἡλικίαν, καθ' ἣν οἱ ἄνθρωποι ρίπτουσιν εἰς σὲ παρατηρήσεως βλέμματα, καθ' ἣν αἱ

σχέσεις σου ἐκτείνονται, καὶ ἰδοὺ κάμνεις τὸ πρῶτον εἰς τὸν κόσμον βῆμα. Ἐὰν θέλῃς νὰ χαίρῃς τὴν ἐμπιστοσύνην τῶν ἄλλων, κράτει τὴν γλῶσσάν σου, φίλαττε τὰς ὑποσχέσεις σου, ἀλλὰ μὴν ὑπόσχεσαι νὰ πράξῃς παρὰ τὸ σύμφωνον μὲ τὰ χρέη σου. Κράτει τὴν γλῶσσάν σου· ἕνας μόνος γελοῖος λόγος ἐμπορεῖ νὰ φέρῃ μεγάλα ἀποτελέσματα· ἐμπορεῖ νὰ διασχίσῃ τοὺς ἱερωτέρους δεσμούς. Μὴ προδίδῃς τὸ ἐμπιστευθέν σοι μυστήριον· εἶναι ἱερὰ παρακαταθήκη καρδίας τεθλιμμένης, τὴν ὁποίαν πρέπει νὰ παρηγορήσῃς καὶ νὰ συνδράμῃς, ἂν σὲ ἦναι δυνατόν. Μικρὸν μέρος τοῦ σώματός μας εἶναι ἡ γλῶσσα· ἀλλὰ θλιβερὰ δοκιμὴ μᾶς πληροφοροεῖ ὅτι, ἐὰν δὲν τὴν περιορίσωμεν, γίνεται τὸ ἡφαιστιον τῆς κοινωνίας ὄρος, καὶ πολλάκις αἱ ἐκρήξεις τῆς γίνονται φθοροποιώτεραι τῶν ἡφαιστιῶν. Ποῖαι τύψεις συνειδήτος, ἐὰν φθάσῃς εἰς τόσῃν κακοήθειαν, ὥστε νὰ προξενήσῃς τὴν ἀνησυχίαν ὁποιοῦδήποτε ἀνθρώπου! Ἐὰν ἡ φύσις σ' ἐχάρισεν εὐγλωττίαν, ἐὰν εὐαρεστήσῃς νὰ ὁμιλήῃς, ἔχεις στάδιον τῶν λόγων σου· παρηγορεῖ τοὺς δυστυχεῖς, συμβούλευε τὰς νεωτέρας, ἐπαίνει τὰ ἐπαίνου ἄξια· ἀποτέλεσμα μεγίστης διαφορᾶς εἶναι ἡ ἀθυροστομία.

Διάφορα εἶναι τὰ ἐλαττώματα, τὰ ὁποῖα πρέπει καὶ νὰ πολεμήσῃς καὶ νὰ νικήσῃς· ἡ δυσκολία εἶναι μικρὰ, ἐὰν ἀρχίσῃς ἀπὸ τὴν τρυφεράν ἡλικίαν σου, ἐὰν προσέχῃς εἰς σεαυτήν· ἀλλὰ καὶ μεγάλη ἐὰν ἦτον, ἐπρεπε νὰ ἐνεργηθῇ. Ἐῶν γὰρ ὄντων ἀγαθῶν καὶ καλῶν οὐδὲν ἄνευ πόνου καὶ ἐπιμελείας θεοὶ διδίδασιν ἀνθρώποις. Ἡ μετὰ τὴν νίκην ἐσωτερικὴ εὐχαρίστησις, ὁ ἐπαινος τῆς συνειδήσεώς σου, ἡ συναίσθησις τῆς αἰδίου εὐδαιμονίας σου, καὶ ἡ τιμὴ τῶν φρονίμων, ἀνταμείβουσιν ὅλους τοὺς κόπους, ὅλας τὰς δυσκολίας. Ἐὰ καλὰ, μικρὰ μου φίλη, εἰς τὴν ἀρχὴν ἔχουν κόπον· ὅταν γένωσιν ἕξις, τόσον προσοικειοῦνται μὲ τὸν ἀνθρώπον, ὥστε ὁ ἐνεργῶν λογικῶς ἀπορεῖ πῶς εὐρίσκονται ἀνθρωποι, οἵτινες ἔχουν ὁδηγὸν τὴν ἀλογίαν.

Ἡ καρδία σου ἔχει πολλὰς κρύπτρας· ἀκριβῆς παρατήρησις πρέπει νὰ γίνεταί εἰς ὅλας σου τὰς πράξεις· ὅλα τὰ ἐλαττώματα ἐμπορεῖ ὁ ἀνθρώπος νὰ ὀνομάσῃ προτερήματα. Ὁ φιλάργυρος λέγει ὅτι εἶναι οἰκονόμος· ὁ ὑπερήφανος, φιλότιμος· ὁ ἄσωτος, ἐλευθέριος· ὁ πολυπράγμων, περίεργος· ὁ ἄσεμνος, ἐλεύθερος εἰς τὴν συναναστροφήν, κτλ. Ζήτησον εἰς ὅλα τὴν μετριότητα· ὁδήγησον τὰ πάθη σου διὰ τοῦ λογικοῦ σου, φιλοτιμοῦ νὰ ζῆς συμφώνως μὲ τὰ χρέη σου, νὰ ἦσαι ἄγγελος εὐεργετικὸς εἰς ὅλας σου τὰς σχέσεις, καὶ μὴν ὑπερηφανευθῆς διὰ κανέν σου προτέρημα. Εὐχαρίστει τὸ Θεῖον, διότι σ' ἔδωκε δεξιὰς περιστάσεις, καὶ μὴ λησμονῆς ὅτι ἔχεις χρεῖς νὰ μεταδώσῃς εἰς τὰς ὁμοίας σου ὁ,τιδήποτε καλὸν ἔτυχε νὰ μάθῃς. Ἐὰν δῶρον τέλειον ἀνωθέν ἐστὶ· τί ἠδύνασο νὰ δώσῃς εἰς σεαυτήν; Ἐξόδευε ὅταν πρέπη καὶ ὅσον πρέπει ἀναλόγως τῶν εἰσοδημάτων σου. Εὐσπλαγχνίζου τοὺς δυστυχεῖς, ποτὲ μὴ καταφρονήσῃς τινὰ ἐξ αὐτῶν. Τίς οἶδεν ἂν

ποτὲ δυστυχῆσῃς; ἡ μήτηρ σου ἐγεννήθη μεταξὺ τῆς ἀφθονίας καὶ τοῦ πλούτου, ἐφθάσεν ὁμως εἰς σημαντικὰς δυστυχίας.

Πολυπραγμόνει τὸν ἑαυτὸν σου, τὸν οὐρανὸν, τὴν γῆν, τὴν ἱστορίαν τοῦ ἀνθρώπου, ἀλλ' ἄφες τὸν ζῶντα ἀνθρώπον· μὴ ζητήσῃς νὰ διαβῆς τὰ τεῖχη τῶν οἰκιῶν, —εἶναι τὰ ἄσυλα τῶν ἐντὸς οἰκούντων. Ἐὰν ἐμπορῆς νὰ φέρῃς ὠφέλειαν, θέλεις προσκληθῆν, καὶ τότε κάμε ὅ,τι σὲ λέγει ὁ λόγος καὶ τὸ χρεῖός σου. Ἐὰν ὄχι, διατί νὰ βιάσῃς τοὺς ἄλλους; διατί νὰ γένῃς ἱερόσυλος; Ἀγανάκτει, ἀλλὰ κατὰ τῶν ἀμαρτημάτων, οὐχὶ κατὰ τῶν ἀμαρτανόντων· τοῦτο νομίζουν αὐτοὶ συμφέρον· διόρθωσον τὰ ἐλαττώματά των, ἐὰν δύνασαι· ἐὰν ὄχι, ἀπομακρύνθητι ἀπ' αὐτοὺς. Κακαὶ συναναστροφαὶ φθειροῦσιν ἤδη χρηστά.

Ἐπλάσθῃς ἐνεργὸς· ἔσο φιλόπρονος, ἐργάζου, φιλάτη θυγάτηρ· ἡ ἀργία εἶν' ἐχθρὸς ἐπικινδυνώτατος· ἀλλὰ δὲν ἀρκεῖ νὰ ἦσαι φιλόπρονος, πρέπει νὰ ἦσαι φιλέυπρονος, δηλ. ν' ἀγαπᾷς νὰ ἐργάζεσαι ἔργα ἐπωφελῆ εἰς σεαυτήν, εἰς τὰς σχέσεις σου· ἔργα, ὅσα καλλιεργοῦν καρδίαν καὶ νοῦν, καὶ ὅσα ῥυθμίζουσιν τὰς πράξεις. Ἀναλόγως τῆς ὠφελείας των πρέπει νὰ καταγίνεσαι εἰς ἕκαστον ἐξ αὐτῶν· σπουδαιότερα εἶναι ὅσα σὲ συνοδεύουσιν εἰς τὴν αἰδιότητα.

Μὴ χάσῃς ποτὲ τὴν στιγμήν· μία μόνη στιγμή ἔχει τὴν ἀξίαν ὅλης μας τῆς ζωῆς· ὁ φρόνιμος ὠφελεῖται ἀπ' αὐτήν· μὴ χάνῃς τὴν ἀκρὴν τῶν καιρῶν· ἐὰν ἐπιτύχῃς νὰ μάθῃς τι καὶ τὸ ἀφήσῃς, θέλεις μετανοήσῃς πολλάκις, ἀλλ' ἀνωφελῶς.

Τίμα τὴν λευκότεριχα ἡλικίαν εἰς ὁποιοῦδήποτε ἄτομον, εἰς ὁποιοῦδήποτε βαθμὸν. Ἀγενοῦς χαρακτῆρος, θηριώδους ψυχῆς ἀνθρώπος δὲν σέβεται τὰς γηραιὰς κεφαλὰς. Ἀπόφευγε τὴν κατηγορίαν, καὶ προσπάθει ὅσον τὸ δυνατόν νὰ σμικρύνῃς τῶν ἄλλων τὰ ἐλαττώματα. Τίς οἶδεν ἂν ἦναι ἀληθινὰ; ποῖος γνωρίζει τὰς ἀληθεῖς αὐτῶν αἰτίας; Εἰς τοιαύτας περιστάσεις λέγε πάντοτε τὸ, Δὲν ἐξεύρω, καὶ λέγεις τὴν ἀλήθειαν, διότι τῶνόντι δὲν ἐξεύρεις τὴν αἰτίαν.

Εἰς τὸν κόσμον θέλεις ἀπαντήσῃς ἀνθρώπους μὲ φυσικὰς ἐλλείψεις ἢ τοῦ νοῦς ἢ τοῦ σώματος· μὴ λάβῃς τὴν ἀσπλαγχνίαν νὰ ἐμπαίξῃς τινὰ ἐξ αὐτῶν· ποταπῆς ψυχῆς εἶναι ὅστις δὲν αἰσθάνεται τὰς δυστυχίας τῶν ἄλλων· θηριώδους ὅστις ὄχι μόνον δὲν συλλυπεῖται, δὲν συμπονεῖ τοὺς πάσχοντας, ἀλλὰ καὶ τοὺς περιπαίζει· πρόσεξον· οὐδεὶς εὐτυχῆς πρὸ τοῦ θανάτου.

Γνώμονα, τελευταῖον, τῶν στοχασμῶν, τῶν λόγων, τῶν πράξεών σου ἔχε τὸ· Ὁ σὺ μισεῖς, ἐτίρω μὴ ποιήσῃς· λάμβανε τὴν θέσιν ὅλων, ἐξέταξε τὴν καρδίαν σου τί ἠθελες ἐπιθυμήσῃς, ἂν κατὰ τύχην ἐπιπτες εἰς μίαν ἐξ αὐτῶν τῶν περιστάσεων, καὶ τότε ὁὐκ ἄδειαν τῆς γλώσσης σου νὰ ὁμιλήσῃς.

Ἀπόφευγε τὴν ἐπίδειξιν· ἐὰν ἦσαι ἀξία τῆς τιμῆς τῶν φρονίμων, ἡ τιμὴ θέλει τρέξῃν κατόπιν σου, καὶ ἐὰν τὴν ἀποφεύγῃς, θέλει σὲ ἀκολουθεῖν.

Ἔσο ἀνδρεία· ἀλλ' ὄχι διὰ νὰ νικᾷς τοὺς ἄλλους, ἀλλὰ διὰ νὰ μάχεσαι ἐναντίον τῶν ἰδίων σου ἀδυναμιῶν, ἕως νὰ τὰς καθυποτάξῃς. Ἔσο ἀνδρεία διὰ νὰ ὑποφέρῃς ὅλας τὰς ἐναντίας προσβολάς. Σημείωσον πῶς ὁ,τι καὶ ἂν πράξῃς θέλεις κατηγορηθῆν, θέλεις φθονηθῆν. Εὐτυχία σου, εἴαν κατηγορησῇς ἀπὸ ἀνδρωπομόρφους. Εὐδαιμονία σου, εἴαν τὰ προσωπικά σου προτερήματα, ἡ ἀξιοσύνη σου, ἡ ἀρετή σου, διεγείρωσι τὸν φθόνον κατὰ σοῦ. Μὴ καταδεχθῆς ν' ἀπαντήσης ποτὲ τὰ τοιαῦτα· μὴ ζητήσης νὰ βλάψῃς τοὺς κατηγοροὺς καὶ τοὺς φθονοῦντάς σε· μὴ ἐξομοιωθῆς μ' αὐτούς. Ἄριστος τρόπος τοῦ ἀμύνεσθαι, τὸ μὴ ἐξομοιωθῆναι. Ἀρκετὴ βλάβη εἶναι διὰ τοὺς τοιοῦτους ἡ ἡδίκη δυστυχία των· ἂν συμπέσῃ μάλιστα περίστασις, μὴν ἀμελήσης τὸ χρέος σου, βοήθησέ τους· ἴδιον μεγάλης ψυχῆς εἶναι ἡ πρὸς τοὺς ἐχθρούς εὐεργεσία. Μὴ λησμονῆς τὸν μέγαν τῆς Σπάρτης νομοθέτην, ὅστις εὐεργέτησε τὸν ὅστις τὸν ἐξετύφλωσεν.

Οἱ τρόποι τῆς κοινωνικῆς συναναστροφῆς σου πρέπει νὰ ἦναι σεμνοὶ, ἀπλοῖ, ἰλαροὶ, περιποιητικοὶ, χαριέντες· ἀλλὰ ποτὲ δὲν θέλουν λάβειν τὴν ἀπαιτουμένην χάριν, ἂν ἡ ψυχὴ σου δὲν ἦναι τοιαύτη. Αἱ πράξεις μας εἶναι ἀντανάκλασις τοῦ ἐσωτερικοῦ μας καθρέπτου. Κάμνε πάντοτε διάκρισιν ἀτόμων. Συναναστρεφόμενη μὲ ἀνδρας, πρέπει νὰ ἦσαι σοβαρὰ κατὰ τι· πρόσεξον μὴ σοῦ διαφύγῃ λόγος ἀπλοῦς μὲν διὰ σέ, ἀλλ' ἱκανὸς νὰ σοῦ ἀφαιρέσῃ τὸ σέβας παρευρεθέντος εἰς τὴν συναναστροφὴν κακούργου, καὶ τόσον μᾶλλον, ὅσον εἶναι ἱκανὸς νὰ κρύψῃ τὴν κακουργίαν του ὑπὸ εὐάρεστον λόγον, τῶν ὁποίων τὸ βάρος δὲν γνωρίζει ἢ εἰς τὸν κόσμον ἀπειρία σου. Ἐδῶ, φιλάτη, πρέπει νὰ παρατηρήσης καλῶς· ἐχάθῃς διὰ πάντα, εἴαν ἐν μόνον μικρὸν ἄτοπον συγχωρήσης εἰς τὴν μετὰ τῶν ἀνδρῶν συναναστροφὴν· ποτὲ τις ἐξ αὐτῶν ἂς μὴ λάβῃ αἰτίαν νὰ κατευθύνῃ εἰς σέ λόγους κολακευτικούς· ἂν σέ ἀγαπᾷ εὐκρινῶς, σέ σέβεται, δὲν σ' ἐξευτελίζει, οὐδ' ἐξευτελίζεται μὲ λόγους ἐρωτικούς. Ἄν νομίζῃς εὐτυχίαν του τὴν μετὰ σοῦ συμβίωσιν, ἂν σέ τὸ προτείνῃ, μὴν ἐκταθῆς εἰς τοιαύτην συνδιάλεξιν· εἶναι κινδυνῶδες· εἶπέ τον νὰ διευθυνθῇ εἰς τὸν πατέρα σου, εἰς τοὺς ἀδελφούς σου. Ἐάν ἦναι ἄξιος σύζυγος, δὲς τὴν συγκατάθεσίν σου· φύλαττε ὅμως τὸν ἴδιον χαρακτῆρα καὶ μετὰ τὸν ἀρραβῶνα μέχρι τῆς καθιερώσεως τοῦ γάμου· προφυλάττου μάλιστα πολὺ περισσότερο τῶρα, ὅτε ἔλαβε διὰ τοῦ ἀρραβῶνος δικαιώματα τινὰ εἰς σέ. Μετὰ ταῦτα ἔσο γυνὴ του, φίλη του· προσπάθησον ὅλαις δυνάμεσι νὰ τὸν καταστήσης εὐτυχῆ· ποτὲ μὴ δώσης αἰτίαν νὰ καταρασθῇ τὴν ὥραν, καθ' ἣν σ' ἐγνώρισεν.

Αἰ, θυγάτηρ μου, ἐπροχώρησες ἤδη εἰς τὴν ἡλικίαν, καὶ ἂν ἡ καρδίᾳ σου ἦναι κοινωνικὴ, θέλει ἔχειν κενὸν, τὸ ὁποῖον μόνον ὁμοία σου νεᾶνις ἐμπορεῖ νὰ πληρώσῃ· ἀλλὰ πόσον εἶναι δύσκολον νὰ εὐρεθῇ τὸ πολυτιμότεον τοῦτο ἀγαθόν, ἡ ἀληθὴς φίλη! Κατὰ τὴν ἀπλῆν, ἀδῶ-αν καρδίαν σου, θέλεις νομίσῃς ὅτι εὐρες τὴν φίλην εἰς

εὐάρεστον μορφήν, εἰς γλυκεῖς λόγους. Ἄλλ' αὐτὰ, ἀγαπητὸν τέκνον, δὲν εἶναι τὰ συστατικὰ τῆς φιλίας. Νοῦς καὶ καρδία προάγουσι καὶ διατηροῦσι τὴν φιλίαν· νοῦς, διὰ νὰ γνωρίσῃ τὰ χρέη τῆς κοινωνίας· καρδία ἀγαθῆ, διὰ νὰ δέχεται τοὺς τύπους φιλικῶν αἰσθημάτων. Ὅταν ἀποφασίσῃς νὰ ἐκλέξῃς φίλην, ρίψον τὰ βλέμματά σου εἰς τὰς περὶ σέ νεάνιδας, καὶ δὲς τὸ ἱερὸν τοῦτο ὄνομα εἰς ἐκείνην, ἣτις σέβεται τὸ Θεῖον, τιμᾷ τοὺς γονεῖς, ἀγαπᾷ τοὺς ἀδελφούς. Ἀναξία, ὄχι τῆς φιλίας, ἀλλὰ τοῦ ἀνθρωπίνου ὀνόματος, εἶναι ἐκείνη, ἣτις δὲν ἐκπληροῖ τὰ χρέη τῆς πρὸς αὐτὰς τὰς τρεῖς σχέσεις. Τί δύναται τις νὰ ἐλπίσῃ ἀπὸ ἀγνωμονοῦσαν εἰς τὸν πρῶτον εὐεργέτην Θεόν, εἰς τοὺς μετὰ Θεὸν εὐεργέτας γεννήτοράς της; Πῶς θέλει ἀγαπήσειν σέ εὐκρινῶς, εἴαν δὲν ἀγαπᾷ τοὺς ἐκ φύσεως φίλους της, τοὺς ἀδελφούς της; Μὴν ἀκούσης τὰς προφάσεις της· εἶναι ἀλώπηξ· ὅλοι ἐμποροῦν νὰ ἦν ἐναντίοι της, ἀλλ' αὐτὴ πρέπει νὰ ἐκτελῇ τὰ χρέη της, ἂν ἔχῃ καρδίαν ἀξίαν νὰ δεχθῇ τύπους τοιοῦτου εὐγενοῦς αἰσθηματος. Λάβε σχέσεις μὲ τὰς τιμιωτέρας ἐκ τῶν γνωστῶν, μὴ δώσης ὅμως τὴν καρδίαν σου, εἴαν δὲν ἐπιτύχῃς ἄτομον μὲ καρδίαν καὶ μὲ νοῦν. Ἡ ἐπιτυχία του εἶναι δῶρον τοῦ οὐρανοῦ· προσπάθει τότε ὅλαις δυνάμεσι τὴν διατήρησιν τῆς φιλίας· σημείωσον ὅτι τὸ ἄτομον τοῦτο θέλει ἔχειν καὶ ἀδυναμίας· ἐνθυμοῦ τὴν συμβουλήν τοῦ μεγάλου Πυθαγόρου,

Μηδ' ἔχθαιρε φίλον σὸν ἀμαρτάδος εἵνεκα μικρῆς· ἔχεις καὶ σὺ ἀδυναμίας· ἐκπληροῦτε χρέος τῆς δικαιοσύνης, ὑποφέρουσαι καὶ διορθόνοουσαι ἀμοιβαίως τὰς ἀδυναμίας σας.

Ἴδου, φίλον τέκνον, ἔφθασεν ἡ σημαντικωτέρα τῆς ζωῆς σου ἐποχὴ. Ἡ ἡλικία σου, ὠριμος ἤδη, ἀπαιτεῖ ἐκλογὴν συζύγου· δηλ. φίλου ἀχωρίστου, φίλου ὅστις μέλλει νὰ ὀνομασθῇ πατὴρ τῶν τέκνων σου. Ὡ! πόσον εἶναι καὶ ἱερὰ καὶ φοβερὰ ἡ στιγμή αὕτη. Ὑπόληψιν, εὐτυχίαν, ἡσυχίαν, ὅλα, ὅλα ἔχεις κοινὰ μ' αὐτόν· ποῖα χρέη! ποῖα δικαιώματα! πόση προσοχὴ εἰς τὴν ἐκλογὴν! ἀλλὰ ποῖα ἀγνοία σέ τριγυρίζει! πόσον σ' ἀπατᾷ ἡ ἴδια σου καρδία! Ἐδῶ, φίλον θυγάτριον, σ' ἐχρειάζετο ἡ μήτηρ, ἡ ἀληθὴς, ἡ ἔχουσα πείραν τοῦ κόσμου φίλη σου· ἀλλ' αὐτὴ δὲν ὑπάρχει εἰς τὴν γῆν, στρέψον τὰ ὄμματά σου εἰς τοὺς οὐρανοὺς, ζήτησον ἀπὸ τὸν πατέρα καὶ προστάτην τῶν ὀρφανῶν τύχην ἀγαθὴν, κ' ἔσο βεβαία ὅτι δὲν θέλει σ' ἐγκαταλείπειν· φθάνει μόνον νὰ λάβῃς ὁδηγὸν τὸν λόγον. Ὅσα ἀπαιτοῦνται εἰς τὴν ἐκλογὴν τοῦ ἀληθοῦς φίλου, τὰ αὐτὰ ζητοῦνται καὶ εἰς τὴν τοῦ χρηστοῦ συζύγου. Ἐάν θέλῃς νὰ ἐπιτύχῃς, ἐκλεξοῦν χαρακτῆρα τίμιον, ψυχὴν ἐνάρετον.

Ὁ μέγας Περικλῆς ἐκλέγων γαμβρὸν, ἐπροτίμησε τὸν ἐνάρετον πεπαιδευμένον ἀπὸ τὸν ἀμαθῆ πλούσιον· ἐρωτηθεὶς τὴν αἰτίαν, ὅτε λέω, εἶπε, ὁ γαμβρὸν νὰ ἔχῃ ἀνάγκην χρημάτων, καὶ ὄχι χρήματα νὰ ἔχωσιν ἀνάγκην γαμβροῦ. Σύζυγος πλούσιος καὶ ἀμαθὴς εἶναι

κουραστής, αὐθάδης, ὑβριστής· ὅ,τι κάμνη, τὸ κάμνει μὲ σκοπὸν νὰ λάβῃ τὸ δικαίωμα νὰ εἴπῃ· Ὁλα ἔκαμα διὰ σέ, ἔσο δούλη μου· διὰ τῶν ἀδαμάντων, διὰ τῶν στολισμῶν, δι' ὧσιν ἐκ τῆς περιουσίας μου κατηνάλωσα, ἠγόρασα τὸν νοῦν σου, ἐδέσμευσα τὴν γλῶσσάν σου· δὲν εἶσαι θυγάτηρ, δὲν εἶσαι ἀδελφή, δὲν εἶσαι ἄνθρωπος· δὲν ἔχεις τὸ δικαίωμα συζύγου, φίλης, συντρόφου· εἶσαι ἀνδράποδόν μου, καὶ τόσον μᾶλλον, ὅσον δὲν εἶναι εἰς τὴν ἐξουσίαν σου νὰ μ' ἀποφύγῃς. Ὁ λόγος μου . . . τί λέγω; ἐν μόνον βλέμμα μου εἶναι νόμος σου· γνῶρισον ὅτι, ἐὰν μόνον ἐπέλθῃ εἰς τὸν νοῦν μου, ἐμπορῶ νὰ σέ κάμω ὑπηρετρίαν τῆς ὑπηρετρίας μου, καὶ χρεωστῆς ὄχι μόνον νὰ τὸ ὑποφέρῃς, ἀλλὰ καὶ νὰ εὐαρεστῆσαι, καὶ νὰ τὴν τιμᾷς, καὶ νὰ τὴν περιποιῆσαι. — Ἄλλὰ διατί; — ὦ! διατί; . . . διότι . . . αἰ, οὕτω θέλω . . . μήπως πρέπει νὰ σ' ἐρωτήσω; . . . χρειάζομαι ἴσως τὴν ἀδειάν σου εἰς ὅ,τι θέλω νὰ κάμω;

Ἄλλοίμονον, θυγάτηρ μου, ποῖα τύχη σέ περιμένει, ἂν ζητήσῃς τὸν μέλλοντα σύζυγόν σου εἰς πλοῦτη, εἰς βαδμοῦς, εἰς γένος, εἰς ὠραιότητα, εἰς κομψότητα, κτλ. μετ' ὀλίγον θέλεις μετανοήσῃς, ἀλλ' ἀνωφελῶς.

Ἐκλέγουσα σύζυγον πιστὸν, ἱκανὸν νὰ σέ καταστήσῃ εὐτυχῆ, μὴ λησμονήσῃς ὅτι πρέπει νὰ ἦσαι ἀξία τῆς τύχης τὴν ὁποίαν ζητεῖς· ἔχεις δικαίωματα, ἀλλ' ἔχεις καὶ χρέη. Θυγάτηρ μου, σέ συμβουλεύω καὶ εἰς τοῦτο ὅ,τι νομίζω ἱκανὸν νὰ σέ δικαιώσῃ εἰς τὴν συνειδήσιν σου. Ὑποθέτω ὅτι ἐπέτυχες εἰς τὸν σύζυγόν σου πᾶν ὅ,τι ἐπιθυμεῖ γυνὴ φρονίμη νὰ ἐπιτύχῃ· ἀλλὰ, φίλον τέκνον, ὅσον ἡ ἐπιτυχία εἶναι μεγάλη, τόσον τὰ χρέη σου αὐξάνουν.

Ὅτε εἰδοποίησαν τὸ μοναδικὸν πρωτότυπον ὄλων τῶν ἀγαθῶν, τὸν αὐτοκράτορα Μάρκον Αὐρήλιον, ὅτι νιοθετήθη ἀπὸ τὸν Ἀντωνῖνον, ἔμεινε περίλυπος, ἐνῶ ὄλοι τὸν ἐτριγύριζον μὲ τῆς χαρᾶς τὰς κραυγὰς. Ἐρωτηθεὶς ἀπὸ τὸν διδάσκαλόν του Ἀπολλώνιον, τὸν Στωϊκὸν φιλόσοπον, τὴν αἰτίαν τῆς λύπης, Ὑπάγω, εἶπε, νὰ βασιλεύσω· δηλ. μέλλω νὰ ἀναδεχθῶ χρέη, εἰς τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ θυσιάσω τὴν ἀνάπαυσιν, τὴν ἡσυχίαν, τὰς ἡδονὰς, τὴν ζωὴν αὐτὴν τοῦ Μάρκου, ἂν θέλω νὰ ἔχω τὸν Μάρκον.

Ὑπάγεις καὶ σὺ, θυγάτηρ μου, νὰ βασιλεύσῃς· ναί, ὑπάγεις νὰ βασιλεύσῃς εἰς τὴν καρδίαν τοῦ συζύγου σου, εἰς τὴν καρδίαν τῶν τέκνων σου, τῶν ὑπηρετῶν, τῶν ὑπηρετριῶν σου· ἀλλὰ τότε μόνον θέλεις βασιλεύσειν, ὅταν ἐκτελέσῃς τὰ πρὸς ἕκαστον ἐξ αὐτῶν χρέη σου.

Ὁ γάμος, φίλον τέκνον, εἶναι ὁ ἱερώτερος, ὁ ὠραιότερος, ὁ ἀγαπητότερος δεσμὸς, ἐὰν ἀμφότερα τὰ μέρη ἐκπληρῶσιν ἀμοιβαίως τὰ χρέη των. Εἰς μίαν κεφαλὴν, εἰς μίαν καρδίαν συγχωνεύονται τὰ δύο πρόσωπα. Ὁ λόγος διευθύνει ὄλους των τοὺς λόγους, ὄλας των τὰς πράξεις. Ὁ νόμιμος ἔρως των, προχωροῦντος τοῦ χρόνου, μεταβάλλεται εἰς τὴν εἰλικρινεστέραν φιλίαν. Γηράσκουν, κ' ἐπειδὴ αἱ ἀρεταὶ των αὐξάνουν εἰς τὸ

γῆρας των, αὐξάνει καὶ ἡ ἀμοιβαία κλίσις των. Ὁχι, θυγάτηρ μου, ὄχι· ὁ ἥλιος δὲν δύναται νὰ ἴδῃ ὠραιότερον θέαμα ἀπὸ τὴν ἔνωσιν δύο ἐναρέτων ἀτόμων. Ποτὲ τέκνα δὲν εἶναι εὐτυχέστερα ἀπὸ τὰ ἔχοντα τοιοῦτους γεννήτορας. Ὅσον ὅμως καὶ ἂν ἐπιτυχηθῇ ὁ σύζυγος, εἶναι ἀδύνατον νὰ μὴν ἔχῃ καὶ ἀδυναμίας· ἀλλ' ἂν ἔχωμεν χρέος νὰ ὑποφέρωμεν τὰς κακίας τῶν ἄλλων, πολὺ μᾶλλον πρέπει νὰ μὴ δίδωμεν προσοχὴν εἰς ἀδυναμίας ἀγαθοῦ συζύγου, μὲ τὸν ὁποῖον συζῶσαι, ἐνδέχεται νὰ ἔλθῃ περίστασις νὰ ὑστερηθῶμεν ὄλα, ἐκτὸς τῆς καρδίας του, ἧτις διὰ γυναῖκα εὐαίσθητον εἶναι τὸ πολυτιμότερον τῶν ἐπιγείων ἀγαθῶν.

Ἐγίνες σύζυγος, οἰκοδέσποινα· ἴδου πλησιάζεις νὰ ὀνομασθῆς μήτηρ, ἢ ὀνομάσθῃς ἤδη. Ποῖαι ἀναπτύξεις τῶν αἰσθημάτων σου! πόσον σέ κινεῖ τὸ νεογνὸν τοῦτο πλάσμα! πόσον σέ σχετίζει μὲ τὸν κόσμον, μὲ τὴν ζωὴν! πόσον γλυκύτεροι τοῦ ὑμεναίου οἱ δεσμοί! πόσον αἰ δι' αὐτὸ φροντίδες σου αὐξάνουν τὴν δραστηριότητά σου! πόσον σέ κεντᾷ ἡ κλαυθμηρίζουσα φωνὴ του! Νέον στάδιον ζωῆς ἀνοίγεται διὰ σέ, νέα χρέη ἐπιφορτίζεσαι, πόσον εἶναι μεγάλα! Πρὶν ἀκόμη ἴδῃ τὸ φῶς, εἶχες χρέη πρὸς αὐτὸ, ἀλλὰ μετὰ τὴν γέννησίν του πολλαπλασιάζονται ἀναλόγως τοῦ πολλαπλασιασμοῦ τῶν ἡμερῶν, τῶν ἐτῶν του. Χρεωστῆς νὰ συντηρῇς τὰς σωματικὰς του δυνάμεις· οὔτε νὰ ἐκθέτῃς τὴν τρυφερότητά του εἰς μεγάλην σκληρότητα, οὔτε νὰ τὸ καταστήσῃς μαλθακόν, ἀνίκανον νὰ ὑποφέρῃ τὰς ἀναποφεύκτους περιστάσεις τοῦ ἀνθρωπίνου βίου· νὰ τελειοποιήσῃς τὰς ψυχικὰς του δυνάμεις, καὶ ν' ἀρχίσῃς εὐθὺς ἀπὸ τὴν κοιτίδα του. Ἐκ νηπιότητος πρέπει νὰ μάθῃ τὸ ναὶ καὶ τὸ ὄχι· ναί, ἀπ' αὐτὴν ἀκόμη τὴν ἡλικίαν πρέπει νὰ μάθῃ νὰ ὑποτάσσεται, ἀλλ' εἰς μόνον τὸ δίκαιον, εἰς μόνον τὸν ὀρθὸν λόγον. Μὴ συγχωρήσῃς τινὰ νὰ τὸ παροξύνῃ χωρὶς αἰτίαν. Προχωρούσης τῆς ἡλικίας, θέλει συνειδισθῆναι νὰ ὑποτάσσεται χωρὶς πείσμα· πρέπει ν' ἀκούῃ πάντοτε τὴν ἀλήθειαν, καὶ τὸ ἐκ τῆς ἀληθείας ὠφέλιμον ἀναλόγως τῆς ἡλικίας του. Ἄκουσον, θυγάτηρ μου· ἅμα τὸ τέκνον σου ἴδῃ τὸ φῶς, σὺ δὲν ζῆς πλέον διὰ σεαυτήν· θέλεις ἀπολογηθῆναι εἰς τὸν Ὑπέρτατον Δημιουργόν, ὅστις σ' ἐνεπιστεύθη τὴν φροντίδα τῆς ἀνατροφῆς του· θέλεις ἀπολογηθῆναι εἰς τὴν κοινωνίαν ὅπου ζῆς, εἰς τὸ ἔθνος σου, εἰς τὴν ἀνθρωπότητα, εἰς ὄλα τὰ λογικὰ ὄντα.

Μὴ φράξῃς τὰ ὠτά σου εἰς τὴν φωνὴν τῆς φύσεως, ὡς μάταιαι τινὲς γυναῖκες, αἱ ὁποῖαι παραιτοῦν τὰ τέκνα των εἰς ξένας χεῖρας, διότι, λέγουν, τὸ καλεῖ ἡ μεγαλοπρέπεια, τὸ ἀπαιτεῖ ἡ πολιτικὴ, ἐπροσκαλέσθημεν εἰς χορὸν, εἰς συμπόσιον, εἰς ἐσπερινὴν συναναστροφὴν· κωφαὶ εἰς τὴν φωνὴν τῆς φύσεως, ἀφίουν εἰς ξένας χεῖρας τὴν ἱεράν παρακαταθήκην τοῦ Ὑψίστου χωρὶς νὰ κατασπαράττωνται ἀπὸ τὰς τύψεις τῆς συνειδήσεως· ἐπειτα ζητοῦν ὑποταγὴν ἀπὸ τὰ τέκνα των! Ὁχι, θυγάτηρ μου· τότε μόνον ἀποκτᾷς μητρικὴν ἐξουσίαν ἐπάνω των, ὅταν ἦσαι ἀληθῆς μήτηρ· τότε ἔχεις

φίλους τῶν γηρατειῶν σου, ὅταν φανῆς φίλη ἀληθῆς τῆς νηπιότητός των, ὅταν ἀποφασίσῃς νὰ ὑποφέρῃς ὅλα διὰ νὰ τὰ καταστήσῃς εὐτυχῆ, πρῶτον ἡδικῶς, ἔπειτα σωματικῶς· δὲν λέγω νὰ ἦσαι ἀσχετος, ἀλλὰ προτιμητέα τὰ χρέη σου ἀπὸ τὰς ἡδονὰς καὶ τὰς διασκεδάσεις.

Ἐχεις σύζυγον, ἔχεις τέκνα, πατέρα, ἀδελφούς, συγγενεῖς, ἀλλὰ δὲν ἔχεις κόνινα, ἐπειδὴ ὁ θάνατος ἐνδέχεται νὰ σ' ἀφαιρήσῃ ἕνα τινὰ ἐξ αὐτῶν, ἢ καὶ ὅλους· (πόσα τοιαῦτα παραδείγματα!) θέλεις λυπηθῆν, ἀλλὰ μὴ παραφρονήσῃς ὥστε νὰ γογγύσῃς ἐναντίον τοῦ Ὑψίστου. Κύριος ζωῆς καὶ θανάτου, κύριος ὅλων τῶν ὑπ' αὐτοῦ δημιουργηθέντων, πρέπει νὰ δέχεται τὴν εὐγνωμοσύνην μας, ὄχι τὴν ἀχαριστίαν μας. Ἐνέργησον τὰ δυνατὰ ὅταν ἀσθενῶσιν, ἀλλ' ἡ ζωὴ των ἐτελείωσε; περιττὰ τὰ δάκρυνά σου, περιττοὶ οἱ λόγοι σου. Εὐχαρίστησον τὸ Θεῖον· τίς οἶδεν; ἴσως αὔριον τοὺς ἀπαντήσῃς εἰς ἄλλον κόσμον. Εἶσαι βεβαία διὰ τῆς ζωῆς σου τὴν διάρκειαν;

Σ' ἐσυμβούλευσα, φίλον τέκνον, ὅσον ἡδυνήθην· ἀναγίνωσκε συνεχῶς διαφόρων σοφῶν σοφὰ συγγράμματα· αὐτὰ θέλουν σὲ διδάξειν ὅτι σύμφωνον μὲ τὴν τέχνην τοῦ βίου· ἀπάνθιζε ὡς μέλισσα τὰ εὐώδη καὶ ἐπωφελῆ ἀνθ'· οἱ ἀγαθοὶ οὗτοι σύμβουλοι σὲ διορθοῦν χωρὶς νὰ σὲ ἐπιπλήττωσι.

Ἐλελιόνω τὰς παραγγελίας μου ταύτας μὲ τὴν ἐλπίδα ὅτι δὲν θέλεις παραβλέπειν συμβουλὰς εἰλικρινοῦς φίλης· τὰ ὀλίγα ταῦτα θέλουν σὲ δώσειν ἀφορμὴν εἰς πολλὰ, καὶ θέλεις κάμειν νὰ μακαρίζεται

Ἐν ἔτει 1839.

ἡ Μήτηρ σου,

ΚΩΦΑΛΛΩΝ ΑΠΟΚΡΙΣΕΙΣ.

ΑΝ ἐζητοῦσέ τις νὰ ἐπινοήσῃ μέθοδον, δι' ἧς νὰ κοινοποιῇ ἀφηρημένας ἰδέας εἰς τοὺς ἐκ γενετῆς ἢ νηπιόθεν κωφούς, κατὰ συνέπειαν δὲ καὶ ἀλάλους, ταχέως ἤθελεν αἰσθανθῆν ὁποῖαι δυσκολίαι περιτριγυρίζουν τοιαύτην ἐπιχείρησιν· καὶ ἂν δὲν προεγνώριζεν ὅτι τοῦτο πραγματικῶς κατωρθώθη, ἴσως ἤθελε στοχασθῆν αὐτὸ ἀκατόρθωτον. Ἀλλὰ μεταξὺ τῶν πολλῶν ἀγαθῶν ὅσα ὁ πολιτισμὸς ἐπέφερεν, εἶναι καὶ ὅτι ἀκόμη καὶ οἱ τυφλοὶ ἐμποροῦν νὰ ἀναγινώσκωσι, καὶ οἱ κωφάλαλοι ν' ἀποκτῶσι καὶ νὰ φανερώσωσι τὰς πλείον ἀφηρημένας καὶ περιπεπλεγμένας ἰδέας. Τὸν τρόπον μὲν, δι' οὗ τοῦτο κατορθοῦται, δὲν εἶναι τοῦ παρόντος σκοποῦ μας λεπτομερῶς νὰ διηγηθῶμεν· ἀλλὰ τινὰ τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς πραγματικῶς ἐνεργουμένης μεθόδου θέλομεν εὐχαρίστως κοινοποιήσῃν.

Εἰς ἕν ἀπὸ τὰ ἐν Ἀγγλίᾳ καταστήματα τῶν κωφάλων ἐρωτῶσιν οἱ διδάσκαλοι τοὺς μαθητὰς τὰς σημασίας τῶν λέξεων· καταγράφονται δ' αἱ ἀποκρίσεις ἐπὶ ἀβακίων ἢ πλακῶν, αἵτινες ἀφίνονται κρεμασμέναι εἰς τὸ σχολεῖον καθ' ὅλην τὴν ἐπαύριον, εἰς τὸ διάστημα τῆς ὁποίας ἔχουσι τὴν ἀδειαν οἱ μαθηταὶ καὶ

τὰς ἰδίας αὐτῶν καὶ τὰς τῶν ἄλλων σπουδαστῶν ἀποκρίσεις νὰ μεταγράφωσιν. Ἐκ τοιοῦτου ἀντιγραφῆς τετραδίου λαμβάνομεν τὰ ἐφεξῆς ἀποσπάσματα.

Τί εἶναι ἡ Ἐκδίκησις;—Ἡ ἐκδίκησις εἶναι φόνος ἐν τῇ καρδίᾳ· εἶναι σκληρὰ χωρὶς ἀνάγκην.—Ἐκδίκησις λέγεται ὁπόταν τις δὲν θέλῃ νὰ μὲ δώσῃ ὀπωρικὰ, ἐγὼ δὲ, προσηλώσας ταῦτο εἰς τὸν νοῦν, δὲν τὸν δώσω παρομοίως ὅταν μου ζητήσῃ. Ὁ Θεὸς μισεῖ τὴν ἐκδίκησιν.—Ἡ ἐκδίκησις ἔχει πονηρὰν καρδίαν.—Ἡ ἐκδίκησις εἶναι μῖσος μετὰ σκληρότητος· ἂν ὁ διδάσκαλος δυσαρεστηθῇ κατ' ἐμοῦ, ἐγὼ δὲ φυλάξω τοῦτο εἰς τὴν μνήμην, καὶ βλάψω τὸν σκύλον του, τοῦτο λέγεται ἐκδίκησις.

Τί εἶναι ἡ Ὀργή;—Ἡ Ὀργή εἶναι μεγάλη δυσἀρεσκεία. Οἱ αὐθένται ὀργίζονται κατὰ τῶν ἀπροσέκτων δούλων, ἐπειδὴ συντρίβουν εὐμορφα ποτήρια καὶ πινάκια.—Ἡ Ὀργή ἔχει τεταραγμένους διαλογισμούς.—Ἡ Ὀργή ἔχει ἐρυθρὸν πρόσωπον καὶ ἀγρίους ὀφθαλμούς.—Ἡ Ὀργή εἶναι πονηρὸν αἰσθημα τῆς καρδίας.—Ἡ Ὀργή ἔχει βιαίους διαλογισμούς· ἡ Ὀργή δὲν σκέπτεται· ἡ Ὀργή εἶναι ταχεῖα καὶ ἀνυπόμονος· ἡ Ὀργή εἶναι λύσσα· μάγειρός τις ἐχάλασε τὸ γεῦμα τοῦ κυρίου του, ὅστις θυμωθεὶς διὰ τοῦτο ἐδίωξεν αὐτὸν ἀπὸ τὸ μαγειρεῖόν του.

Τί εἶναι ἡ Ἀπελπισία;—Ἀπελπισία λέγεται ἡ προσδοκία βεβαίου τινὸς κακοῦ· οἱ ναῦται ἀπελπίζονται ὅταν συντριβῇ τὸ πλοῖον, καὶ καταπλακώσωσιν αὐτοὺς τὰ μεγάλα κύματα.—Ἡ ἀπελπισία ἐλπίδα δὲν ἔχει. Ἡ ἀπελπισία ἔχει ὠχρὸν πρόσωπον· ὁ φονεὺς ἀπελπίζεται ὅταν εἴπῃ ὁ δικαστὴς ὅτι πρέπει νὰ κρεμασθῇ.—Ἡ ἀπελπισία εἶναι φόβος χωρὶς ἐλπίδα.—Ἡ ἀπελπισία εἶναι σκότος εἰς τὸν νοῦν.—Ἡ ἀπελπισία δὲν ἀγαπᾷ τὰ παιγνίδια.—Ἡ ἀπελπισία εἶναι ὀκνηρά.—Ἡ ἀπελπισία εἶναι τοῦ νοδὸς ἔκστασις.—Ἡ ἀπελπισία δὲν ἔχει τερπνὸν οἶκημα.

Τί εἶναι ἡ Ἐλπίς;—Ἡ ἐλπίς εἶναι πόθος μὲ πίστιν ἠνωμένος.—Ἡ ἐλπίς εἶναι νοητικὴ βλέψις πρὸς εὐδαίμονα κατάστασιν μετ' ἐπιθυμίας νὰ ἐπιτύχωμεν αὐτήν.—Ἡ ἐλπίς εἶναι τὸ φῶς τῆς ψυχῆς, τὸ ὑποστήριγμα καὶ ἡ παρηγορία τῆς ἐν μόχθοις καὶ κακοπαθείαις.—Ἡ ἐλπίς εἶναι ἡ βακτηρία τῆς ζωῆς· μᾶς εὐφραίνει ἐν καιρῷ θλίψεων, καὶ μᾶς ὑποστηρίζει εἰς τὴν διὰ τοῦ βίου ὁδοιπορίαν. Ἄν μᾶς εὐρωσιν ἀποτυχίαι, παρηγορούμεθα μὲ τὴν ἰδέαν καλητέρου μέλλοντος· ἂν δ' ἤμεθα πτωχοὶ καὶ ἀποροὶ, ἡ ἐλπίς μᾶς λέγει νὰ ἐξακολουθῶμεν τὴν φιλοπονίαν καὶ τὴν βελτίωσιν, καὶ ἱκανὰ θέλομεν ἀποκτήσειν πρὸς διατήρησιν τοῦ σώματος εἰς τὸν κόσμον τοῦτον.

Τί εἶναι ἡ Ψυχὴ;—Ψυχὴ λέγεται τὸ ἐντὸς μου συνειδὸς, τὸ ὁποῖον διευθύνει τὰς πράξεις μου, καὶ μὲ χαλινώνει καὶ παρορμᾷ εἰς ὅ,τι καὶ ἂν πράττω.—Ψυχὴ λέγεται ἡ ἐντὸς μου ἐνεργὸς ἀρχή, ἣτις ἐνθυμεῖται, διακρίνει, καὶ σκέπτεται.—Ἡ ψυχὴ εἶναι ἡ ζωὴ τοῦ σώματός μου· ὅταν ἡ ψυχὴ ἀφήσῃ τὸ σῶμά μου, τὸ σῶ-

μά μου θέλει ἀποθάνειν. Οὔτε πιάνεται, οὔτε βλέπεται. Ὁ Θεὸς ἐμπορεῖ νὰ τὴν βλέπη, καὶ ὁ Θεὸς λαλεῖ πρὸς τὴν ψυχὴν μου· δὲν εἶναι κωφή, δὲν εἶναι ἀλαλος· ἀκούει τὸν Θεόν, καὶ θέλει ψάλλειν εἰς τὸν Θεόν, ὅταν ὑπάγω εἰς τοὺς οὐρανοὺς.

Τί εἶναι ἡ Αἰωνιότης;—Ἡ αἰωνιότης εἶναι διάρκεια χωρὶς ἀρχὴν καὶ χωρὶς τέλος.

Ποία ἡ διαφορὰ μεταξὺ Ἀθανασίας καὶ Αἰωνιότητος;—Ἡ μὲν ἀθανασία ἐκτείνεται εἰς τὴν μέλλουσαν μόνον ἀτελεύτητον ζωὴν, ἡ δ' αἰωνιότης περιλαμβάνει διάρκειαν ἀναρχον καὶ ἀτελεύτητον.

Ποία ἦτον ἡ κατάστασις σου πρὶν διδαχθῆς;—Ἦμην ἀμαθῆς, καὶ δὲν διέκρινα τὸ καλὸν ἀπὸ τὸ κακόν. Δὲν ἐγνώριζα γλῶσσαν, οὐδὲ κἀνὲν ἄλλο ἐπωφελὲς μάθημα. Δὲν εἶχα κἀμμίαν ἰδίαν περὶ τοῦ ὑπεράτου ὄντος ἢ περὶ μελλούσης καταστάσεως. Τώρα δὲ εἶμαι εἰς κατάστασιν λογικοῦ ὄντος· γνωρίζω τὰ πρὸς τὸν Θεόν καὶ τὸν ἀνθρώπον καθήκοντά μου· γνωρίζω τὴν ἀνταμοιβὴν τῆς ἀρετῆς καὶ τὴν ποινὴν τῆς κακίας. Ἡ προτέρα μου κατάστασις ἦτο δυστυχῆς, μονήρης, καὶ ἀθλία· δὲν ἤμπορουν νὰ σκέπτομαι· τίποτε δὲν ἤξευρα περὶ θρησκείας.

Τί εἶναι ἡ Ἐπιστήμη; Ἡ ἐπιστήμη εἶναι γνώσεις ἀποκτώμεναι διὰ τῶν ὅσα γίνονται ὁρατὰ εἰς τὸν νοῦν. —Ἡ ἐπιστήμη εἶναι γνώσεις θεμελιωμέναι εἰς ἀπόδειξιν ἢ βεβαιότητα.

Τί εἶναι ἡ Τέχνη;—Τέχνη λέγεται πᾶν ὅ,τι κατορθοῦται ἢ παράγεται διὰ τῆς ἐμπειρίας τοῦ ἀνθρώπου, —οὐχὶ δὲ ἀπὸ φυσικῆς αἰτίας. —Ἡ τέχνη παράγεται διὰ τῆς τοῦ ἀνθρώπου ἐφευρέσεως· εἶναι ἡ εὐφυΐα τοῦ νοῦς καὶ ἡ δύναμις τοῦ σώματος.

Ποία ἦτον ἡ κατάστασις τοῦ νοῦς σου πρὶν παιδεύσῃς;—Ὁ νοῦς μου, πρὸ τῆς ἐκπαιδεύσεως, ἦτον ὡς σκοτεινὸς θάλαμος πλήρης πολλῶν ἀγαθῶν καὶ ὠραίων πραγμάτων· ἀλλὰ δι' ἔλλειψιν φωτὸς ἦσαν κεκρυμμένα. —Ἡ κατάστασις τοῦ νοῦς μου ἦτον ὡς ἡ γῆ χωρὶς τὸν ἥλιον.

Ποία ἡ διαφορὰ μεταξὺ Λογικοῦ καὶ Κρίσεως;—Τὸ λογικὸν εἶναι ἡ λαμπὰς τοῦ νοῦς, ἡ δὲ κρίσις ὁ ὁδηγὸς του.

Τί εἶναι ἡ Οἰκονομία;—Οἰκονομία λέγεται τὸ νὰ κυττάζω τὸ ἀργύριόν μου· ὁπλ. νὰ μὴ τὸ ἐξοδεύω εἰς οὐτιδανὰ ἢ ἄχρηστα πράγματα· προσέτι, νὰ κυττάζω τὰ φορέματά μου, καὶ νὰ προσπαθῶ νὰ περνῶ πολὺν καιρὸν μὲ ὅσον ἀργύριον μου εὐρίσκεται. —Οἰκονομία λέγεται τὸ νὰ φυλάττω τὰ χρήματά μου, καὶ ποτὲ νὰ μὴν ἀγοράζω κἀνὲν ὠραῖον μὲν, ἄχρηστον δὲ πρᾶγμα. Ἄν δὲν ἔχω τὰ ἐνδύματά μου καθάρια, δὲν εἶμαι οἰκονομικός.

Τί εἶναι ἡ Ἀρετή;—Ἡ ἀρετὴ εἶναι καθαροὶ σκοποὶ καὶ καθαραὶ πράξεις· εἶναι καλὴ διότι προέρχεται ἐκ Θεοῦ. —Ἡ ἀρετὴ εἶναι ὡς ἄγγελος.

Τί εἶναι ὁ Θεός;—Ὁ Θεὸς ζωογονεῖ καὶ συντηρεῖ τὰ πάντα. Ὁ ἥλιος ἀνατέλλει καὶ δύει καὶ μᾶς δίδει

φῶς καὶ θερμότητα, ἐπειδὴ ὁ Θεὸς εἶναι εἰς τὸν ἥλιον, καὶ προστάζει αὐτόν. Ὁ ἀνεμος ἔρχεται, καὶ αὐτὸς εὐρίσκεται εἰς τὸν ἀνεμον· ἡ βροχὴ ἔρχεται, καὶ αὐτὸς εἶναι εἰς τὴν βροχὴν. Ὁ Θεὸς εἶναι ὁ κριτὴς τοῦ κόσμου· αὐτὸς θέλει παιδεύσειν τοὺς κακοὺς· ἀλλὰ θέλει δώσειν ζωὴν καὶ εὐδαιμονίαν εἰς τοὺς ἀγαθοὺς. —Ὁ Θεὸς εἶναι ὁ Παντοδύναμος πατὴρ μας· αὐτὸς ἔκαμε τὸν εὐρύχωρον τοῦτον κόσμον, καὶ τὰ δένδρα, τὰ κτήνη, καὶ τοὺς ἀνθρώπους. Ἡμεῖς τὸν λατρεύομεν, διότι ἐμπορεῖ νὰ μᾶς διδῇ ὅλα τὰ ἀγαθὰ· καὶ τὸν ἀγαπῶμεν. —Ὁ Θεὸς εἶναι τὸ ἀκατανόητον ὄν, τὸ ὑπεράνω καὶ πέραν ἡμῶν, καὶ τὸ ὁποῖον πάντοτε μᾶς βλέπει. Εἶναι ἄπταιστος, ἀφθαρτος. Μᾶς στέλλει ὑγείαν καὶ τροφήν καὶ σκεπάσματα τοῦ σώματος· μᾶς στέλλει φρόνησιν καὶ χαρὰν διὰ τὰς ψυχὰς ἡμῶν. Βλέπω ὅτι ὁ Θεὸς εἶναι πανάγαθος καὶ πανεύσπλαγχνος. Ὁ Θεὸς εἶναι πανάγιος καὶ παντοκράτωρ. Βλέπει τὸ παρελθόν, τὸ παρὸν, καὶ τὸ μέλλον. Δὲν λανθάνεται· δὲν ἀμφιβάλλει.

Τί λέγεται Ἰδέα;—Ἡ ἰδέα εἶναι εἰκὼν ἐντὸς τοῦ πνεύματος. —Ἡ ἰδέα εἶναι εἰκὼν ὑπὸ τοῦ νοῦς βλεπομένη.

Τί εἶναι ἡ Φιλία;—Ἡ φιλία εἶναι ἀγάπη χωρὶς ἀστασίαν, καὶ χωρὶς δυσπιστίαν. Ἀποβλέπει εἰς τὰς καλὰς ιδιότητας τοῦ πνεύματος καὶ τῆς καρδίας, καὶ δὲν ἐξαρτᾶται ἀπὸ κοινὰς ἢ ἐξωτερικὰς περιστάσεις. —Ἡ φιλία εἶναι προοδευτικὴ κλίσις τῆς καρδίας μεταξὺ καλοκἀγάθων ὑποκειμένων.

Τί εἶναι ἡ Αὐτάρκεια;—Ἡ αὐτάρκεια εἶναι ἀπόλαυσις χωρὶς ἀνησυχίαν, καὶ εὐχαρίστησις χωρὶς ἐπιθυμίαν. Δὲν βλέπει μὲ φθόνον τὴν ὑπεροχὴν ἄλλου τινός, οὐδὲ ζητεῖ νὰ μεγαλύνῃ τὰ κτήματά της διὰ φιλοδοξίας ἢ χαμερπείας.

ΛΟΔΟΒΙΚΟΣ ΙΑ'.—Ὁ βασιλεὺς οὗτος εἶχε μίαν ἀλόκοτον κλίσιν πρὸς κύναις καὶ ἵππους· ἔστειλε δ' εἰς διαφόρους τόπους νὰ τοῦ ἀγοράζωσι τὰ διάφορα εἶδη, καὶ πολλάκις μάλιστα ἐπλήρουν ὑπὲρ ὅσον τοῦ ἐζητοῦσαν. Ἐπίτηδες ἔστειλεν ἀνθρώπον εἰς τὴν Σικελίαν νὰ τοῦ ἀγοράσῃ τὴν ἡμίονον ἀξιωματικοῦ τινός, ἐπλήρωσε δὲ διπλὴν τὴν ἀξίαν. Εἰς τὴν Νεάπολιν τοῦ ἠγόρασαν ὄλους τοὺς ἵππους, καὶ ὅλα τὰ ἐκεῖ εὐρισκόμενα παράξενα ζῶα· ἐκ τῆς Βαρβαρίας ἐπρομηθεύθη λέοντά τινα, οὐχὶ μεγαλῆτερον τῆς ἀλώπεκος. Εἰς τὴν Σβεκίαν καὶ Δανίαν ἔστειλε ζητῶν τὴν Ἀλκὴν καὶ τὸν Τάρανδον, ἐπλήρωσε δὲ δι' ἕκαστον 4500 Ὀλλανδικὰ φλωρίνια. Μ' ὅλα ταῦτα, ἀφοῦ ἐφέροντο εἰς αὐτόν τὰ διάφορα ταῦτα εἶδη, ποσῶς δὲν τὰ ἐτιμοῦσε, πολλάκις δὲ οὔτε κἂν ἤθελε νὰ ἴδῃ τοὺς ὅσοι εἶχον φέρειν αὐτὰ εἰς τὴν αὐλήν του.

Πολλοὶ γὰρ πλουτοῦσι κακοί, ἀγαθοὶ δὲ πένονται·

Ἄλλ' ἡμεῖς αὐτοῖς οὐ διαμειψόμεθα

Τῆς ἀρετῆς τὸν πλοῦτον· ἐπεὶ τὸ μὲν ἐμπειδὸν ἐστίν,

Χρήματα δ' ἀνθρώπων ἄλλοτε ἄλλος ἔχει.

ΤΟ ΜΕΓΑ ΤΕΙΧΟΣ ΤΗΣ ΚΙΝΑΣ.

ΑΠΑΝΤΕΣ σχεδόν και ήκούσαμεν και ανέγνωμεν περί τοῦ μεγάλου Κινικοῦ τείχους, τοῦ κατασκευασθέντος εἰς προφύλαξιν τῆς αὐτοκρατορίας ἀπὸ τὰς τῶν Γαρτάρων ἐπιδρομᾶς. Σοβαρὰ δέ τις και προσεκτικὴ ἐξέτασις θέλει μὲν ἐλαττώσειν ὅπως τὸ μεγαλεῖον και τὸ τεράστιον αὐτοῦ, ἀλλὰ μ' ὅλον τοῦτο θέλει μᾶς δεῖξειν ἔργον καταπληκτικόν, και μᾶς δώσειν ὑψηλὴν τινα ἰδίαν περί τῆς φιλοπονίας και τῆς ἐπιμονῆς τῶν Σινῶν.

Ὁ πατὴρ Γερβιλλῶν, εἰς τῶν Λατίνων ἱεραποστόλων, ὅστις ὠδεύσε κατὰ τὸ κυριώτερον αὐτοῦ μέρος, και διέβη τὰς πλείστας τῶν σημαντικωτέρων πυλῶν του, και ἶδεν αὐτὸ μᾶλλον παντὸς ἄλλου Εὐρωπαϊοῦ, λέγει τὰ ἐξῆς: 'Τὸ Κινικὸν τεῖχος εἶναι τῶντι ἐν ἀπὸ τὰ ἐκπληκτικώτερα και παραδοξότερα εἰς τὸν κόσμον ἔργα μ' ὅλον τοῦτο, οὐδεὶς ἐμπορεῖ ν' ἀρνηθῆ ὅτι πολλοὶ ἐκ τῶν περιηγητῶν ὑπερμεγάλυναν αὐτὸ, φαντασθέντες, ἀναμφιβόλως, ὅτι καθ' ὅλην αὐτοῦ τὴν ἑκτασιν εἶναι τὸ αὐτὸ ὡς τὸ ἶδαν εἰς τὰ σιμώτατα τοῦ Πεκίνου μέρη, ἢ εἰς τινα τῶν ἀξιολογωτέρων περασμάτων, ὅπου εἶναι τῶντι ὀχυρώτατον και καλόκτιστον, ὡς και ὑψηλότατον και παχύτατον.' Κατὰ τὸν ἀξιόπιστον τοῦτον συγγραφέα, ἐκ τοῦ Ἀνατολικοῦ Ὠκεανοῦ μέχρι τῶν συνόρων τῆς ἐπαρχίας Ἰσαν-σι, ἢ εἰς 200 λευγῶν διάστημα, εἶναι γενικῶς ἐκτισμένον ἀπὸ πέτραν και πλίνθον, μὲ δυνατοὺς τετραγωνικοὺς πύργους ἀρκετὰ πλησιάζοντας δι' ἀμοιβαίαν ὑπεράσπισιν, και προσέτι μὲ ὀχυρὸν και καλόκτιστον φρούριον εἰς πᾶν λόγου ἄξιον πέρασμα. Πολλαχού τῆς γραμμῆς ταύτης και ἐκτάσεως τὸ τεῖχος εἶναι διπλοῦν και ποτε τριπλοῦν. Ἄλλ' ἀπὸ τὴν εἰσοδὸν τῆς ἐπαρχίας Ἰσαν-σι μέχρι τῶν δυτικῶν περάτων τὸ τεῖχος δὲν εἶναι εἰμὴ ἀνάχωμά τι, τόσον κατηφανισμένον πολλαχού, ὡστε ὁ ἱεραπόστολος ἠδυνήθη ἐφιππος νὰ περάσῃ και νὰ μεταπεράσῃ αὐτό. Κατὰ τὸ μέρος τοῦτο τοῦ τεῖχους ὑπάρχουσι πολυάριθμοι πύργοι, ἀλλὰ και αὐτοὶ ὡς ἐπιτοπλεῖστον ἐκ χώματος ἐκτισμένοι.

Πολλαχού τὸ τεῖχος εἶναι ἀναβιβασμένον εἰς τὰς κορυφὰς τῶν ὑψίστων και τραχυτάτων βράχων. Ὁ ἱεραπόστολος, Π. Γερβιλλῶν, λέγει ὅτι παντελῶς δὲν ἐμπορεῖ νὰ ἐννοήσῃ τινε τρόπῳ λίθοι και πλίνθοι ἀνυψώθησαν εἰς τειοῦτους τόπους, ἢ πῶς οἱ Σῖναι ἠδυνήθησαν νὰ κατασκευάσωσιν εὐμεγέθη φρούρια ἐπὶ μερῶν, ὅπου οἱ τολμηρότατοι τῶν Εὐρωπαϊῶν ἀρχιτεκτόνων δὲν ἤθελον ἐπιχειρήσειν τὸ ἐλάχιστον κτίριον νὰ ἀνεγείρωσι. Τὸ μέγα τεῖχος, τὸ ὅποιον τώρα και εἰς τὸ καλύτερον αὐτοῦ μέρος ἔχει κάμπολλα ρήγματα, συνίσταται ἀπὸ δύο τοίχους, πολλοὺς ἐν γίνει πόδας ἀπ' ἀλλήλων ἀπέχοντας, ἐκ πλίνθου δὲ και πέτρας κατασκευασμένους, και περί τὸν ἕνα ἡμισὺν πόδα κατὰ τὸ πάχος: ἐπειδὴ δὲ τὸ μεταξὺ τῶν δύο τοίχων διάστημα εἶναι πλήρες ἀπὸ χώμα, φαίνονται ὡς εἰς πλινθόκτιστος και λιθοκτιστος: ἕως ἐξ ἢ ἐπτὰ πόδας ἐκ τῆς βάσεως οἱ τοῖχοι οὗτοι εἶναι ἀπὸ μεγάλας τετραγωνικᾶς πέτρας

κατασκευασμένοι, τὸ δὲ λοιπὸν εἶναι πλίνθινον. Ἡ λάσπη, ἐξ ἧς ὠκοδομήθησαν, εἶναι ἀρίστης ποιότητος. Ἐχει δὲ τὸ τεῖχος κατὰ μέσον ὄρον ὡς εἴκοσι ποδῶν ὕψος, ἀλλ' οἱ κατ' αὐτὸ διανεμημένοι πύργοι σπανίως εἶναι τῶν τεσσαράκοντα ποδῶν χαμηλότεροι. Πρὸς τὰ θεμέλια οἱ πύργοι οὗτοι εἶναι ὡς δεκαπέντε τετραγωνικῶν ποδῶν, ἀλλὰ σμικρύνονται βαθμηδὸν ὅσον ἀναβαίνουνσι. Καὶ τὰ τεῖχη και οἱ πύργοι ἔχουν ἐπάλλξεις. Τὸ πλάτος τοῦ τεῖχους εἶναι τοσοῦτον, ὡστε ἐξ ἰππεῖς ἰππεύουν ἐπ' αὐτοῦ κατὰ μέτωπον: ὑπάρχουσι δὲ κλίμακες πλίνθιναι και πέτριναι, ὡς και κεκλιμένα ἐπίπεδα, δι' ὧν ἀναβαίνουν εἰς τὴν ἐπὶ τοῦ τεῖχους ὀμαλότητα. Σημειωτέον ὅμως ὅτι ἡ περιγραφή αὐτὴ ἀρμόζει εἰς τὸ κάλλιστον μόνον αὐτοῦ μέρος.

Πλησίον ἐκάστης τῶν πυλῶν τοῦ τεῖχους, ὅσας ὁ ἱεραπόστολος διέβη, εὐρήκε πολιν ἢ μεγάλην κωμόπολιν. Παρὰ μίαν τῶν κυριωτέρων πυλῶν, ἣτις ἀνοίγει ἐπὶ τοῦ πρὸς τὴν Ἰνδιαν ὁδοῦ, εὐρίσκειται τοποθετημένη ἢ Σινιγγφοῦ, πόλις παμμεγίστη και πολυανθρωποτάτη, τὴν ὁποίαν κατ' ἐπανάληψιν ἐπεσκέψθησαν οἱ ἱεραπόστολοι. Οἱ Ἰησουῖται πατέρες, ὁ Ἀλβέρτος Δορβίλλης και ὁ Γρούβερους, ἐστάθησαν ἐνταῦθα τριάκοντα ἡμέρας, ἔλαβον δὲ περισσὴν εὐκαιρίαν νὰ ἐξετάσωσι τὸ μέγα τεῖχος κατὰ τὸ μέρος τοῦτο τῆς χώρας. Περιέγραψαν δ' αὐτὸ ὡς τοσοῦτου πλάτους, ὡστε ἐξ ἰππεῖς κατὰ μέτωπον τεταγμένοι ἠμποροῦν νὰ δράμωσιν ἰπποδρομίαν ἐπ' αὐτοῦ χωρὶς δυσκολίαν πρὸς ἀλλήλους: και ἐντεῦθεν, ἐξακολουθοῦν, 'τὸ ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ τεῖχους ἰσάδιον συχνάζεται παραπολὺ ἀπὸ τοὺς πολίτας τῆς Σινιγγφοῦ, και διὰ τὴν τοῦ ἀέρος ἀπόλαυσιν, ὅστις πνέει ὑγιεινότετος και τερπνότετος ἀπὸ τὰς παρακειμένας ἐρήμους, και διὰ τὴν ἐκτέλεσιν διαφόρων παιγνίων και γυμνασμάτων πρὸς ἀνεσιν και ἀναφυγὴν τοῦ νοός: καθότι τοσοῦτον ὕψος ἔχουσι τὰ τεῖχη, ὡστε ἀσμένως καταφεύγουσιν εἰς αὐτὰ οἱ κάτοικοι νὰ χαρῶσιν τὴν τῶν ἐξοχῶν θέαν, ἣτις πανταχόθεν εἶναι καθαρωτάτη και ἐκτεταμένη, και ὑπερβολῆ εὐάρεστος: προσέτι δὲ, και αἱ εἰς τὰ τεῖχη φ' ῥουσαι κλίμακες εἶναι πλατεῖαι και ἀρμόδιαι.' Ἐπὶ τῶν τειχῶν τούτων, μᾶς βεβαιόνουν οἱ αὐτοὶ οὗτοι ἄνδρες, δύναται τις δεκαοκτὴ ἡμέρας νὰ ἐξακολουθῆ ὁδοιπορῶν, ὁρμώμενος ἀπὸ τὴν πλησίον τῆς Σινιγγφοῦ πόλιν, και ἐφιστάμενος εἰς ἄλλην πόλιν παρὰ τὴν πόλιν Σουκιέν: πολλοὶ δὲ περιηγηταί, ἐξ ἀπλῆς περιεργείας, τὴν ἄδειαν λαβόντες τοῦ διοικητοῦ τῆς Σινιγγφοῦ, και προμηθευθέντες ἀπὸ ζωοτροφίας, ἐξετέλεσαν τὴν ἐπὶ τῶν τειχῶν ὁδοιπορίαν ταύτην. Περιγράφουσι δὲ τὴν ἔσω τοῦ τεῖχους χώραν ὡς τὰ μέγιστα πολλαχού διαφέρουσαν ἀπὸ τὴν ἐξω: ἐκ τῶν πύργων και τῶν ἐπάλλξεων, τὰ ὅποια συνεχῶς ἐκάλυπτον τοὺς ὑψηλοτάτους βράχους, βλέποντες εἰς τὰ κάτω οἱ περιηγηταί οὗτοι, ἐθεώρουν ἐξ ἑνὸς μέρους καλλιεργημένην και πολυάνθρωπον ἑκτασιν, ἐξ ἄλλου δὲ πᾶσαν τὴν ἀγριότητα τῆς ἐρήμου, ἣτις ἐφαίνετο ὅτι οὐδέποτε εἶχε πατηθῆν ὑπὸ ἀνθρωπίνου ποδός, ἀλλ'

ἐπλεόναζεν ἀπὸ παντὸς εἶδους ἄγρια θηρία. Καὶ τοῦ τείχους αὐτοῦ ἡ θεωρία πρέπει νὰ κάμνη ἐξίσου ἰσχυρὰν ἐντύπωσιν, ἐνῶ βλέπει τις αὐτὸ διαπερνῶν πεδιάδα κατόπιν πεδιάδος, καὶ ὑπερβαῖνον ὑψηλότατα ὄρη, — τῶν πολυαρίθμων πύργων ἄλλου μὲν ἐντων ἀκεραίων, ἄλλου δὲ κρημιζομένων, καὶ τῶν πλευρῶν τοῦ τείχους ποῦ μὲν ἐλευθέρων καὶ γυμνῶν, ποῦ δ' ἐσκιασμένων ἀπὸ ἔρποντα φυτὰ, ἢ ἐστεμμένων μὲ δένδρα εὐρωστα, βλαστάνοντα ἐκ τῶν εἰς τὸ κτίριον διαστημάτων ἢ ἐκ τῆς βάσεως τοῦ ὄλου κατὰ τὸ φαινόμενον ἐκτεινομένου ὡς νὰ ἤθελε περιζῶσειν τὴν σφαῖραν, ἢ ὡς νὰ μὴν εἶχε τέλος. Ἀρχαιότης 2000 ἐτῶν πρέπει ν' αὐξάνη τὸ μεγαλεῖον καὶ τὸ σοβαρὸν τῆς ἐντυπώσεως.

Ἡ ταχύτης, καθ' ἣν ἐξετελέσθη τὸ ἔργον τοῦτο, εἶναι οὐχ ἥττον τοῦ τείχους αὐτοῦ ἐκπληκτικὴ. Εἰς μίαν μόνην πενταετίαν λέγεται ὅτι ἐκτίσαν τὸ ὄλον πολλὰ ἔργατῶν ἑκατομμύρια, τριῶν ἀνδρῶν ἐξ ἑκάστης δεκάδος ἀγγαρευθέντων ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος διὰ τὴν ἐκτέλεσίν του. Ἐτελειώθη δὲ 205 ἔτη πρὸ Χριστοῦ γενέσεως.

ΑΠΟΔΕΙΞΕΙΣ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΥ.

Ἀριθ. 10. Μέρος Β'.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΕΝΑΡΓΕΙΑ.

ΕΜΠΟΡΕΙΣ δὲ καὶ νὰ παρατηρήσης ὅτι τὰ ὑπὸ τοῦ Ἰησοῦ καὶ τῶν Ἀποστόλων αὐτοῦ διδασκόμενα ἠθικὰ χρέη δὲν ἦσαν τοιαῦτα, ὅποια νὰ ἐφελκῶσι τοὺς ἀκροατάς. Οἱ Ἰουδαῖοι, σεμνυνόμενοι ὡς ὁ τοῦ Ὑψίστου ἅγιος καὶ περιούσιος λαὸς, ἐβλεπον ὡς ἀκαθάρτους καὶ ἀπερριμμένους τοὺς Ἐθνικοὺς, ἐμίσων δὲ μάλιστα καὶ περιεφρόνον τοὺς Σαμαρείτας. Ὅχι ὀλιγώτερον ὑψηλοφρόνον οἱ Ῥωμαῖοι διὰ τὴν πολεμικὴν δόξαν καὶ τὴν πολιτικὴν αὐτῶν δύναμιν· οἱ δ' Ἕλληνες διὰ τὴν σοφίαν καὶ τὸν ἐξευγενισμόν των. Πάντες δὲ ἦσαν ζηλότυποι διὰ τὴν δόξαν, καὶ τὸ μέγεθος, καὶ τὴν ὑπεροχὴν, ἕκαστος τῆς ἑαυτοῦ πατρίδος. Εἰς οὐδένα τούτων ἤρρεσκεν ἡ διδασκαλία ν' ἀγαπῶσι τοὺς ἐχθρούς των, ν' ἀποδίδωσι καλὸν ἀντὶ κακοῦ, νὰ ταπεινοφρονῶσι καὶ νὰ συγχωρῶσι νὰ ὑπομένωσι διωγμούς· νὰ ἦναι πρᾶοι καὶ πρὸς ὄλους εὐμενεῖς· καὶ τελευταῖον, νὰ θεωρῶσι παντὸς γένους καὶ πάσης τάξεως ἀνθρώπους ἰσοτίμους ἐνώπιον τοῦ Εὐαγγελίου, ὅπου οὐκ ἐνὶ Ἕλλην καὶ Ἰουδαῖος· βάρβαρος, Σκύθης· δούλος, ἐλεύθερος. (Κολοσ. γ'. 11.) Προσέτι, ἐπειδὴ πνεῦμα πατριαστικὸν ἐκυρίευσεν τοὺς Ἰουδαίους, ἔπρεπε κατὰ φυσικὸν λόγον, ἂν μὲν ἦτον ἐνθουσιαστῆς ὁ Χριστὸς, νὰ προσκολληθῆ εἰς μίαν τῶν δύο μεγάλων αἱρέσεων, εἰς τοὺς Φαρισαίους ἢ τοὺς Σαδδουκαίους· ἂν δὲ ἦτο πανούργος λαοπλάνος, νὰ ζητήσῃ ἀμφοτέρων τὴν εὐνοίαν, κολακεύων ποτὲ μὲν τούτους ποτὲ δ' ἐκείνους, καὶ θεραπεύων ἕκαστον κόμμα διὰ τῆς στηλιτεύσεως τῶν τοῦ ἄλλου ἐλαττωμάτων. Ἄλλ' ἐκ τοῦ ἐναντίου, ὁ Ἰησοῦς εἰς τὰς πρὸς ἕκαστον κόμμα ὁμιλίαις του ἐκθέτει τὰ ἴδια ἑαυτῶν ἐλαττώματα, (Λουκ. ια'. 42, κτλ. κ'. 27.) αὐτὸ δὲ ταῦτο πράττει καὶ ὡς πρὸς

τοὺς Ἰουδαίους καὶ Σαμαρείτας, (Λουκ. ι'. 33· δ'. 22.) Ταῦτα πάντα εἶναι μὲν ἄξια διδασκάλου θεόθεν ἀπεσταλμένου, πάντη δὲ διάφορα ἀφ' ὃ ἠδύνατό τις νὰ ἐλπίσῃ ἀπὸ φιλοῦς ἀνθρωπίνους διδασκάλους.

Πάλιν· ἐὰν στοχασθῆς τὴν φράσιν τῶν ἱστορικῶν βιβλίων τῆς Καινῆς Διαθήκης, (τῶν τεσσάρων Εὐαγγελίων καὶ τῶν Πράξεων), θύλεις παρατηρήσειν ὅτι οὔτε τὰ θαύματα οὔτε τὰ πάθη τοῦ Χριστοῦ καὶ τῶν Ἀποστόλων ἐκθέτονται κομπαστικῶς, ἢ εὐγλώττως περιγράφονται, ὡς φυσικὰ ἤθελον πράξειν οἱ ἐπιθυμοῦντες σφοδρῶς νὰ συγκινήσωσι τὸν ἀναγνώστην. Κάμμία προσπάθεια δὲν γίνεται πρὸς διέγερσιν ἀπορίας, ἢ θαυμασμοῦ, ἢ συλλυπήσεως, ἢ ἀγανακτήσεως. Ἰτίποτε, εἰς βραχυλογίαν, δὲν ὑπάρχει, ὅποιον ἠθέλομεν ἀπαντήσειν εἰς συγγραφεῖς, οἵτινες κατεγίνοντο νὰ συγκροτήσωσι τεράστιόν τι διήγημα διὰ νὰ κινήσωσι τὰ αἰσθήματα καὶ τὴν φαντασίαν τῶν ἀνθρώπων. Τὰ θαυματουργήματα καὶ ἡ τοῦ Χριστοῦ ἠρωικὴ καρτερία ἱστοροῦνται ὄλα συντόμως, γαληνίως, καὶ ξηρῶς, σχεδὸν δὲ μ' ἀδιάφορον ἄερα, ὡς νὰ ἦσαν ἐκ τῶν καθ' ἡμέραν γινομένων, καὶ πασίδηλα εἰς τοὺς ἀναγνώστας. Τοῦτο δὲ ἀληθῶς εἶναι ἐν ἰσχυρὸν δεῖγμα ὅτι οἱ ἀναγνώσται, πρὸς οὓς ἀπετείνοντο τὰ Εὐαγγέλια, — οἱ πρῶτοι Χριστιανοί, — ἦσαν τῶν ὄντων (ὡς τὰ βιβλία αὐτὰ μᾶς δίδουν νὰ ἐνοήσωμεν) προσοικειωμένοι μὲ τὰ πράγματα ταῦτα· ἐν βραχυλογίᾳ, ὅτι οἱ διωγμοὶ καὶ τὰ σημεῖα τῶν Ἀποστόλων ἦσαν, κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους καὶ τόπους, κοινὰ καὶ πασίγνωστα.

Πρέπει δὲ καὶ νὰ παρατηρήσης μετὰ πόσης εἰλικρινοῦς ἀπλότητος περιγράφουν οἱ τῆς Νέας Διαθήκης συγγραφεῖς τὰς ἀδυναμίας καὶ τὰ ἐλαττώματα τῶν μαθητῶν, χωρὶς ἐξαίρεσιν οὐδὲ τῶν ἐπισημοτέρων Ἀποστόλων. Ἡ τῆς καρδίας αὐτῶν βραδύτης (τουτέστι, νωδρότης διανοητικὴ) ἢ εἰς τὸν Κύριον αὐτῶν ὀλιγοπιστία των, ἢ κοσμικὴ φιλοδοξία, καὶ ἡ μεταξὺ ἑαυτῶν ζηλοτυπία, μνημονεῖονται ἀσυστόλως, καὶ τόσον ἐλευθέρως, ὅσον τὰ ἐλαττώματα τῶν ἐχθρῶν των.

Τοῦτο, ὡς καὶ τινα ἐκ τῶν ἄλλων τὰ ὅποια ἀνεφέραμεν, ἠθέλεν εἶσθαι πολὺ ἀξιοσημείωτον, ἂν εὐρίσκετο εἰς ἐν ὁποιοῦνδήποτε βιβλίον· ἀλλὰ γίνεται πολὺ μᾶλλον τοιοῦτον, ὅποταν στοχασθῶμεν ὅτι ὁ αὐτὸς χαρακτηριστὴρ διατρέχει ἅπαντα τὰ εἰκοσιεπτὰ βιβλία τῆς Νέας Διαθήκης, — βιβλία διάφορα τὸ εἶδος, διαφόρων ἐποχῶν, καὶ ὀκτὼ διαφόρων συγγραφέων. Ἀσφαλῶς ἐμπορεῖς νὰ ζητήσης παρ' ὁποιοῦνδήποτε ἀπίστου νὰ σὲ δείξῃ τὸν αὐτὸν ἢ τὸν ἡμισυν ἀριθμὸν συγγραφέων ὑπὲρ κόμματος, πατρίδας, ἢ συστήματος τινός, ὄλων, ἀνευ οὐδεμιᾶς ἐξαίρεσεως, συγγραψάντων μὲ τὴν αὐτὴν σεμνὴν ἀπλότητα, καὶ χωρὶς τινος ἐπιχειρήσεως νὰ δικαιολογήσωσιν, ἢ νὰ ὑψώσωσι, καὶ νὰ ἐπιδείξωσιν ἑαυτοῦς.

Κατὰ τοῦτο, καὶ κατ' ἄλλα πολλὰ, καὶ ἡ Χριστιανικὴ θρησκεία καὶ αἱ Χριστιανικαὶ Γραφαὶ εἶναι πάντη ἀνόμοιαι μ' ὃ,τι ἠθέλον εἶσθαι, ἂν εἶχον προέλθειν ἐξ

ἀπλοῦ ἀνθρώπου. Πλάνοι μὲν ἦτον ἀδύνατον νὰ γράψωσι μὲ τόσην ἀπλότητα, εἰλικρίνειαν, καὶ ἀτεχνίαν· ἐνθουσιασταὶ δὲ ἦτον ἀδύνατον νὰ δείξωσι τόσην γαλήνην, σωφροσύνην, καὶ σοφίαν. Καὶ ὁμῶς, ἂν ὁ Χριστιανισμὸς ἦτον ἀνθρώπων ἐπινόημα, οἱ ἄνθρωποι οὗτοι πρέπει νὰ ἦσαν οἱ ἐντελέστατοι καὶ πονηρότατοι πλάνοι, ἢ οἱ παραλογώτατοι καὶ μανιωδέστατοι ἐνθουσιασταί.

ΜΟΝΟΜΑΝΙΑ ΙΠΠΩΝ.

Το 1806, ἀξιωματικὸς τις ἐκ Πεδεμοντίου εἶχεν ὠραίαν καὶ χρησιμωτάτην φοράδα, ἀλλ' ἐνίοτε εἰς τὸ ἄκρον ἐπικίνδυνον κατὰ συνέπειαν μιᾶς ἀλλοκότου ιδιότητος. Ἀπεστρέφετο ἰσχυρῶς τὸ χαρτίον, τὸ ὁποῖον πάραυτα ἐγνώριζε καθ' ἣν στιγμὴν ἐβλεπεν αὐτὸ, ἀκόμη δὲ καὶ εἰς τὸ σκότος, ἂν ἐτρίβοντο πρὸς ἀλληλα δύο ἢ τρία φύλλα. Τόσον ταχὺ καὶ τόσον σφοδρὸν ἀποτελεσμα εἰσπρόξενει ἡ ὄψις ἢ ὁ ἦχος αὐτοῦ, ὥστε πολλάκις ἐρρίπτε κάτω τὸν ἀναβάτην· ἀπαξ δὲ, τοῦ ποδὸς του περιπλεχθέντος εἰς τὴν πατήτριαν, ἐσυρεν αὐτὸν ἱκανὴν ὥραν ἐπὶ πετρώδους δρόμου. Εἶναι δ' ἀξιοσημείωτον, ὅτι ἡ φοράς αὕτη ποσῶς δὲν ἐφοβεῖτο κἀνὲν ἐκ τῶν ἀντικειμένων, ὅσα κοινῶς φοβίζουσι τοὺς ἵππους. Πάντη ἀδιαφέρει πρὸς τὴν μουσικὴν τοῦ τάγματος, τὸ σφύρισμα τῶν παλλῶν, τὸν βρυχηθμὸν τοῦ κανονίου, τὸ πῦρ τῶν στρατοπέδων, ἢ τὴν λάμψιν τῶν ὄπλων. Κάμμιναν ἐντύπωσιν δὲν ἔκαμνεν εἰς αὐτὴν ἢ σύγχυσις καὶ ὁ θόρυβος τῆς συμπλοκῆς· κἀνεὸς ἄλλου λευκοῦ ἀντικειμένου ἢ θέα δὲν τὴν ἐτάραττε· κἀνεὶνα ἦχον ἄλλον δὲν περιειργάζετο· τοῦ χαρτίου μόνου ἢ θέα ἢ τὸ τρίξιμον ἐκίνει αὐτὴν εἰς μανίαν. Πᾶν δυνατὸν μέσον μετεχειρίσθησαν διὰ νὰ τὴν ἰατρεύσωσιν ἀπὸ τὴν παράδοξον ταύτην καὶ κινδυνώδη ἀποπλάνησιν, ἀλλὰ χωρὶς ἐπιτυχίαν· ὁ δὲ κύριος αὐτῆς ἠναγκάσθη τέλος νὰ τὴν πωλήσῃ, καθότι ἡ ζωὴ αὐτοῦ εὕρισκετο εἰς συνεχῆ κίνδυνον.

Φοράς τις ἀνῆκεν εἰς τὸ τάγμα τῶν Βασιλικῶν Σωματοφυλάκων τῆς Ἀγγλίας ἀπὸ τοῦ 1816 μέχρι τοῦ 1821. Ἦτο δὲ καθ' ὅλα εὐάγωγος, καὶ οὐδ' ἔχνος ἐντιπαθείας ἐδείκνυεν οὔτε πρὸς ἀνθρώπους, οὔτε πρὸς ἄλλα ζῷα, οὔτε πρὸς ἵππους, ἐκτὸς μόνον ὁπότε ἦσαν ἀνοικτοῦ φαροῦ χρώματος· ἀλλὰ καθ' ἣν στιγμὴν ἐβλεπε φαρὸν ἵππον, ὠρμούσε κατ' αὐτοῦ, καὶ τὸν προσέβαλε μὲ τὴν μεγίστην λύσσαν. Συνέβαινε δὲ τὸ αὐτὸ πανταχοῦ καὶ πάντοτε. Εἰς τὴν παράταξιν, εἰς τὸν δρόμον, εἰς τὴν συμπλοκὴν, καὶ εἰς τὸ ἵπποστάσιον ἦτον ἀνελλιπὴς ἡ φοράς αὕτη· ἀλλὰ τοσοῦτον μῖσος ἔτρεφε πρὸς φαρὸς ἢ λευκοὺς ἵππους, ὥστε ἦτον ἐπικίνδυνον νὰ εὐρεθῶσιν εἰς τὸ αὐτὸ ἵπποστάσιον, ὅσον καὶ ἂν ἦθελον εἶσθαι ἀπομεμακρυσμένοι. Ἄν μόνον μίαν φοράν ἐπιπτε τὸ βλέμμα τῆς εἴτε εἰς ἵππον εἴτε εἰς φοράδα, δὲν ἠσύχαζε πρὶν ἀπορρίψῃ τὸν ἀναβάτην, ἢ συντρίψῃ τὸ σχοινίον τῆς, τότε δ' ὠρμούσε κατ' αὐτοῦ μὲ τὴν μεγίστην λύσσαν, καὶ πολλαχοῦ τὸν κατεδάγ-

κανε. Γενικῶς ὁμῶς ἐπίανε τὸ ζῶον ἀπὸ τὴν κεφαλὴν ἢ ἀπὸ τὸν λάρυγγα, καὶ τὸ ἐκράτει τόσον σφιγκτὰ, ὥστε βεβαίως ἐπνιγεν αὐτὸ, ἂν δὲν ἐπρόφθανέ τις πρὸς ἀπαλλαγὴν.

Ἀφοῦ ἐγήρασε, (διότι τὸ 1821 ἦτο δεκαοκταετής), ἡ μανία δὲν κατέπαυσε μὲν ἐξ ὀλοκλήρου, ἀλλ' ἐξῆσθῆνεν ὁπωσοῦν. Κἀνὲν ἄλλο σῶμα λευκόχροον δὲν ἐφαίνεται νὰ κάμνη ἐπ' αὐτῆς τὴν ἐλαχίστην ἐντύπωσιν.

Ἄλλη τις φοράς ἐφοβεῖτο, ἐκ τοῦ ἐναντίου, ὅλα τὰ λευκὰ ἄφυχα ἀντικείμενα· ὡς λευκὰ ἐνδύματα, λευκὰ πτερὰ, καὶ τὰ ὅμοια. Ὅτε ἀπροσδοκῆτως ἐβλεπε κἀνὲν τῶν λευκῶν τούτων σωμάτων, μάλιστα δὲ κινούμενον, ἂν μὲν ἦτο μέγα, καὶ ἡ κίνησις αὐτοῦ ταχεῖα, ἐτρόμαζε παραπολὺ, καὶ ἠγωνίζετο νὰ φύγῃ· ἂν δ' ἦτο μετρίου μεγέθους, καὶ ἡ κίνησις ἐλαφρὰ, ὠρμούσε κατ' αὐτοῦ μανιωδῶς, τὸ ἐκτύπα μὲ τοὺς ἐμπροσθίους πόδας, καὶ ἐζήτηε νὰ τὸ διαρρήξῃ μὲ τοὺς ὀδόντας. Κἀνὲν ἄλλο χρῶμα δὲν ἐπροξενούσεν εἰς αὐτὴν τὸ ἐλάχιστον ἀποτελεσμα, οὔτε τὴν ἐκίνει ποσῶς ἢ ἐμφάνισις λευκῶν ἵππων ἢ κυνῶν ὁμοιοχρωμάτων, ὅσον καὶ ἂν ἦτον αἰφνίδιος· ἀλλ' ἂν ἐκυματίζετο λευκὸν πτερόν, ἢ ἂν ἐπέτα λευκὸν φύλλον χαρτίου, ἀκάθεκτος φόβος ἢ μανία τὴν ἐκυρίευεν.

Εἰς τὰ τρία ταῦτα μοναδικῆς καὶ ἰδιαιτέρας ἀποστροφῆς παραδείγματα φαίνονται πάντες οἱ χαρακτῆρες τῆς ἀληθοῦς μονομανίας.

ΠΕΡΙ ΕΜΠΟΡΙΟΥ.

Τὸ ἐμπόριον ἀποτελεῖ σήμερον μίαν τῶν πρωτίστων πηγῶν τῆς εὐτυχίας τῶν ἐθνῶν καὶ τῶν ἰδιωτῶν, καὶ τάσσεται δικαίως μεταξὺ τῶν σημαντικωτέρων κλάδων τῆς Βιομηχανίας, ἧτις, ὡς εἶναι γνωστὸν, διαιρεῖται ἐν γένει εἰς Γεωργικὴν, εἰς Χειροτεχνικὴν, καὶ εἰς Ἐμπορικὴν.

Καὶ ἡ ἐμπορία τῶντι εἶναι ἐπίσης παρακτικὴ ὠφελείας καὶ πλοῦτου, ὡς καὶ ἡ γεωργία καὶ ἡ χειροτεχνία.

Οἱ παλαιοὶ οἰκονομολόγοι δὲν ἀνεγνώριζον τοιαύτην ἀξιόλογον ιδιότητα εἰς τὸ ἐμπόριον· δὲν ἠδύναντο νὰ καταλάβωσι, τί ἰσχύει αὐτὸ νὰ παράξῃ, τί διαφέρει, καθ' ὑπόθεσιν, πραγματεία τις μεταβιβασθεῖσα ἀπλῶς ἀπὸ τόπον εἰς τόπον διὰ νὰ πωληθῇ· καὶ ἐνόμιζον διὰ τοῦτο, (ἀλλ' ἐσφαλμένως), ὅτι τὸ ἐμπόριον συνίσταται μόνον εἰς τὴν ἀνταλλαγὴν ἀξιών παραδεχθεισῶν ἤδη, καὶ δὲν παράγει τίποτε πλέον ἀφ' ἑαυτοῦ, δὲν προσθέτει ὀλοτελῶς νέαν ἀξίαν εἰς τὰς πραγματείας.

Τὸ λάθος αὐτῶν προήρχετο κυρίως ἀπὸ ἔλλειψιν εὐκρινούς ἰδέας περὶ τῆς φύσεως τῆς παραγωγῆς. Ἐννοοῦσαν, ὡς φαίνεται, δι' αὐτῆς γέννησιν ὄντος ἐκ τοῦ μὴ ὄντος, δημιουργίαν, καὶ δὲν ἐβλεπον ὅτι ὁ ἄνθρωπος, ὡς παρατηρεῖ κάλλιστα ὁ Σέϋος, δὲν πλάττει πώποτε οὐδὲ ἐν ἄτομον ὕλης· ἡ φύσις πλάττει, καὶ αὐτὸς μόνον τελειοποιεῖ, μετασχηματίζει τὰ ὄντα, τὰ μετατρέπει ἐκ τῆς φυσικῆς αὐτῶν καταστάσεως εἰς ἄλλην

καλητέραν, καὶ οὕτω καθιστάνων αὐτὰ χρησιμώτερα εἰς τὸν ἄνθρωπον, παράγει ἀπλῶς ὠφέλειαν μὴ ὑπάρχουσαν πρότερον.

Εἰς τοῦτο συνίσταται ἀληθῶς ἡ παραγωγή. Ὅσακις ὁ ἄνθρωπος φέρει εἰς τι ὃν ὁποιοῦνδήποτε μεταβολὴν ἐπὶ τὸ κρεῖττον, λέγεται ὅτι ἔκαμε παραγωγὴν, τουτέστιν ὅτι παρῆξεν ὠφέλειαν δι' αὐτῆς τῆς βελτιώσεως. Καὶ τοιοῦτον πραγματικῶς ἔχει σκοπὸν ἡ βιομηχανία, νὰ βάλῃ εἰς ἐνέργειαν ὅλας τὰς ἀνθρωπίνους δυνάμεις, διὰ νὰ καταστήσῃ τὰ φυσικὰ ὄντα εὐχρηστοῦτα ἢ εὐχρηστοτέρα εἰς τὸν ἄνθρωπον. Οὕτω, παραδείγματος χάριν, εἰς τὴν γεωργίαν, ὁ γεωργὸς δὲν πλάττει τὸν σῖτον, τὸν ὁποῖον φερίζει· ἀλλὰ παράγει ἀπλῶς ὠφέλειαν, μεταποιῶν διὰ τινῶν βοηθημάτων τὸν σπόρον εἰς πλοῦσιον φέρον, τὸ ὁποῖον ἀναντιρρήτως εἶναι πολὺ τιμιώτερον τοῦ σπόρου. Ὡσαύτως εἰς τὴν χειροτεχνίαν, ὁ χειροτέχνης δὲν πλάττει τὸν ἄρτον, τὸν ὁποῖον κατασκευάζει· ἀλλὰ παράγει ἀπλῶς ὠφέλειαν, μετατρέπων τὸν σῖτον εἰς ἀκόμη ἀρμοδιώτεραν κατάστασιν, καὶ μεταποιῶν αὐτὸν εἰς ἄρτον, ὅστις εἶναι ἀπειράκις χρησιμώτερος εἰς τὸν ἄνθρωπον. Τὸ αὐτὸ συμβαίνει καὶ εἰς τὸ ἐμπόριον· ὅταν ὁ ἔμπορος μετακομίσῃ τὴν πραγματείαν ἀπὸ τόπον εἰς τόπον, δὲν πλάττει βέβαια οὐτ' αὐτὸς τίποτε, ἀλλὰ παράγει ὠφέλειαν ὡς καὶ οἱ ἄλλοι, μετατρέπων τὴν θέσιν τῆς πραγματείας διὰ νὰ τὴν βάλῃ τρόπον τινὰ εἰς τὰς χεῖρας τοῦ ἀναλωτοῦ, καὶ οὕτω δίδει εἰς αὐτὴν καλητέραν τιμὴν· ἀπαραλλάκτως καθὼς καὶ ὁ γεωργὸς ἔδωκε μεγαλητέραν ἀξίαν εἰς τὸν σπόρον του, μεταβάλλων αὐτὸν εἰς θαψιλῆ πσότητα σίτου, καὶ ὁ χειροτέχνης εἰς τὸν σῖτόν του, μεταπλάττων αὐτὸν εἰς ἄρτον.

Εἶναι λοιπὸν ἀληθές, ὅτι καὶ τὸ ἐμπόριον παράγει, ὡς καὶ ἡ γεωργία καὶ ἡ χειροτεχνία· καὶ ἡ παραγωγή του συνίσταται εἰς τὸ νὰ βάλῃ τὰ πράγματα διὰ τῆς μεταφορᾶς καὶ δι' ἄλλων μέσων εἰς τὴν διάθεσιν τῶν ἐξοδευτῶν, καὶ οὕτω νὰ προσθέτῃ εἰς αὐτὰ πλειοτέραν ἀξίαν.

Καὶ μὴ νομίζατε, Κύριοι, ὅτι τοιαύτη παραγωγή τοῦ ἐμπορίου καταντᾷ εὐκαταρρόνητος, ὡς φαίνεται κατὰ πρώτην προσβολήν. Ἄπειρα εἶναι τὰ ἀποτελέσματα τῆς, ἀκατανόητος ἡ δυνάμις τῆς, ἄμετρος ἡ ἐπιρροή τῆς εἰς τὴν εὐδαιμονίαν τῆς κοινωνίας.

Τὸ μὲν ἐσωτερικὸν ἐμπόριον, δηλαδή τὸ γινόμενον εἰς τὰ ἐντὸς ἐκάστης ἐπικρατείας μεταξὺ τῶν διαφόρων αὐτῆς μερῶν, συνενώνει αὐτὰ, μεταφέρει εἰς τὸ ἓν τὰ προϊόντα τοῦ ἄλλου, καὶ οὕτω βάλει καθὲν εἰς κατάστασιν νὰ ὠφεληθῇ ἀπὸ τὴν βιομηχανίαν τῶν λοιπῶν, λαμβάνων δι' αὐτῆς τὰ ἀναγκαῖα του, καὶ εὐρίσκον ἐξοδεύει τῶν περιττῶν, καὶ ἀνάπτει τῆς ἰδίας του βιομηχανίας. Ὅποτεν ἐξεναντίας αὐτὸ τὸ ἐμπόριον λείπει, ὅλα τὰ μέρη τῆς ἐπικρατείας μένουσιν ἀκοινωνήτα, καὶ ἀναγκασμένα νὰ περιορίζεται ἕκαστον εἰς τὰς μερικὰς αὐτοῦ δυνάμεις, καὶ οὕτω νὰ δυστυχεῖ· ἀπαραλλάκτως καθὼς οἱ κάτοικοι τοῦ αὐτοῦ μέρους, ἀνευ τῶν

ἀνταλλαγῶν, μένουσιν ξένοι ὁ εἰς πρὸς τὸν ἄλλον, καὶ κυλιόνται ὅλοι εἰς τὴν ἐσχάτην ἀμάθειαν καὶ κλιόνητα.

Διὰ τοῦ ἐσωτερικοῦ ἐμπορίου, τῶν μὲν πεδινῶν τόπων τῆς ἐπικρατείας οἱ κάτοικοι ἐμβαίνουν εἰς κατάστασιν νὰ προσκολλῶνται ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν καλλιέργειαν τῶν γεννημάτων, καὶ οὕτω νὰ ἐξάγωσιν ἐκ τῆς γῆς τὴν ὅλην τὴν δυνατὴν ὠφέλειαν· ἐνῶ, χωρὶς τοῦ ἐμπορίου, μὴν ἔχοντες μέσον νὰ πορίζωνται ἀπὸ τὰ ἄλλα μέρη τὰ λοιπὰ ἀναγκαῖα των, μήτε νὰ ἐξοδεύωσι τὰ περισσεύοντα αὐτῶν γεννήματα, ἤθελον εἰσθαι ἀναγκασμένοι, διὰ νὰ εὐχαριστῶσιν ἀφ' ἑαυτῶν ὅλας τὰς χρείας, νὰ γεωργῶσι καὶ ἄλλα εἶδη γεωργίας, εἰς τὰ ὁποῖα ἡ γῆ των δὲν εἶναι πρόσφορος, καὶ νὰ κατατρίβωνται πολλάκις καὶ εἰς ματαίους κόπους. Καὶ τοιοῦτοτρόπως, οὔτε ὁ τόπος αὐτῶν ἤθελε φέρειν ὅλα τὰ πλοῦτη ὄσων εἶναι ἐπιδεκτικὸς, οὔτε ὁ πληθυσμὸς των ἤθελεν εἰσθαι ἀνάλογος, οὔτε εὐζωίαν ἤθελον ἀπολαβεῖν σχεδὸν κάμμιαν.

Παρομοίως οἱ κάτοικοι τῶν ὄρεινῶν μερῶν ἀποκαθίστανται καὶ αὐτοὶ ἱκανοὶ διὰ τοῦ ἐμπορίου νὰ ἐξάγωσιν ἀπὸ τὰ ὄρη καὶ ἀπὸ τὰ δάση των ὅσα καλὰ ἐπεδαψίλευσεν εἰς αὐτὰ ἡ φύσις, εἴτε μέταλλα, εἴτε ξυλικήν· καὶ οὕτω συνεργῶν καὶ αὐτοὶ εἰς τὴν ἀξίωσιν τῆς βιομηχανίας τῶν ἄλλων, ἐνῶ συγχρόνως αὐξάνει καὶ ἡ ἰδική των.

Τὸ αὐτὸ προξενεῖται καὶ εἰς τοὺς κατοίκους τῶν ἄλλων τῆς ἐπικρατείας τόπων, εἴτε ὡς πρὸς τὴν γεωργίαν, εἴτε ὡς πρὸς τὴν χειροτεχνίαν. Καθ' ἑαυτῶν τὰ πλεονεκτήματα, ὅσον εὐτελῆ καὶ ἂν ἦναι, ἐμβαίνουν εἰς ἐνέργειαν, καὶ παράγουσιν ὅλην αὐτῶν τὴν δυνατὴν ὠφέλειαν διὰ τοῦ ἐσωτερικοῦ ἐμπορίου. Καὶ αὐτῶν τῶν ἀμμοδῶν καὶ κατασκέπων ἀπὸ πέτρας μερῶν τὸ μόνον ἀγαθόν, τὸ ὁποῖον ἐχαρίσθησαν ἀπὸ τὴν φύσιν, ἦγουν οἱ λίθοι καὶ ἡ ἄμμος, κατασταίνεται χρησιμὸν διὰ τοῦ ἐμπορίου· ἐπειδὴ δι' αὐτοῦ θέλουσιν προμηθεύεσθαι τὰ λοιπὰ μέρη μὲ τὸ ἀναγκαῖον ἐρυθρόδανον (ριζάρι) διὰ τὰς βαφὰς των, καὶ μὲ τοὺς ἀναγκαίους λίθους διὰ τὰς οἰκοδομὰς καὶ διὰ τοὺς χειρομύλους των. Καὶ τοιοῦτοτρόπως θέλουσιν προαχθῆναι εἰς κατοικήσιμον στάσιν καὶ αὐτὰ τὰ ἄγρια μέρη.

Τοιαῦτα εἶναι τὰ ἀποτελέσματα τοῦ ἐσωτερικοῦ ἐμπορίου· τὸ δ' ἐξωτερικὸν ἐμπόριον τείνει καὶ αὐτὸ κατ' ἐξοχὴν εἰς τὸν ἴδιον σκοπὸν, ὡς τὸ ἐσωτερικόν· μολονότι ὁ Μοντεσκιῶς καὶ ἄλλοι σύγχρονοι οἰκονομολόγοι, γοητευμένοι ἀπὸ τὴν φανταστικὴν δυνάμιν τοῦ περιβοήτου ἐμποροσταθμικοῦ συστήματος, τὸ ἐκλαμβάνουν ὡς μέσον μόνον διὰ νὰ ἐπισύρῃ εἰς τὸ ἔθνος ξενικὰ χρήματα. Ἀλλὰ τοῦτο δὲν ἀποτελεῖ εἰμὴ δευτερεύον καὶ ἀσήμαντον ἀποτέλεσμα τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐμπορίου· ὁ δὲ κεφαλαιώδης καὶ ἀληθῆς αὐτοῦ σκοπὸς εἶναι νὰ εὐκολύνῃ ἐπίσης τὰς ἀνταλλαγὰς μεταξὺ τῶν ἔθνων, καὶ νὰ χορηγῇ εἰς αὐτὰ νέους πόρους ἐξοδεύσεως τῶν προϊόντων ἐκάστου τόπου, καὶ προμηθείας τῶν ἀναγκαίων του.

Τοιοιούτρόπως τὸ ἐξωτερικὸν ἐμπόριον συντρέχει ὁμοῦ μὲ τὸ ἐσωτερικὸν εἰς τὸ νὰ καθίστασι πλέον γόνιμον τὴν ἀνθρώπινην ἐργασίαν, ἥτις εἶναι ἡ πηγὴ παντὸς πλούτου· καὶ αὐτὰ τὰ δύο ὁμοῦ ἠνωμένα ζωογονοῦν καὶ ἀναπτύσσου τὴν βιομηχανίαν εἰς ὑπέρτατον βαθμὸν, ἢ, διὰ νὰ εἶπω καλλήτερον, οἱ λοιποὶ κλάδοι αὐτῆς, ἡγεῖται ἡ γεωργία καὶ ἡ χειροτεχνία, μηδενίζονται καὶ ἐξαλείφονται τρόπον τινὰ χωρὶς τῆς συνδρομῆς τοῦ ἐμπορίου.

Ὅχι μόνον ὡς πρὸς τὴν βιομηχανίαν καὶ εὐπορίαν, ἀλλὰ καὶ ὡς πρὸς τὸν φωτισμὸν καὶ ὡς πρὸς τὸ ἠθικὸν τῶν ἀνθρώπων καὶ τῶν πολιτειῶν, ἔχει ἄμεσον ἐπιρροήν.

Διὰ τῶν σχέσεων, τὰς ὁποίας τὸ ἐμπόριον συγκροτεῖ ἐξ ἀνάγκης μεταξὺ ἐθνῶν καὶ ἰδιωτῶν, εὐκολύνει τὴν διάδοσιν τῶν φώτων ἀπὸ τόπου εἰς τόπον καὶ ἀπὸ ἔθνους εἰς ἔθνος· καὶ ἡ διάδοσις αὕτη ἐπιφέρει παμπόλλους ἐφευρέσεις, πρὸς τὰς ὁποίας ἐξαιρέτως τὸ ἐμπόριον διεγείρει ἰσχυρὰν κλίσιν, ἐπειδὴ, ὅταν ἕκαστος γνωρίζῃ ὅτι δι' αὐτοῦ θέλει προκυβεῖν ἐκ τῆς ἀνακαλύψεως του ὅλον τὸ δυνατόν ὄφελος καὶ πρὸς ἑαυτὸν καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους, ἐνισχύεται τότε εἰς τὸ νὰ ἀνακαλύπτῃ καὶ νὰ τελειοποιῇ.

Παρομοίως τὸ ἐμπόριον, ὅστις εἶναι ὁ μόνος ἀληθῆς δεσμὸς μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων καὶ τῶν ἐθνῶν, τείνει θαυμασίως, ὡς παρατηρεῖ ὁ Μοντεσκιῶς, εἰς τὸ νὰ ἡμερόνη τὰ ἠθῆ των, καὶ νὰ ἀναπτύσῃ δραστηκώτατα μεταξὺ αὐτῶν ἐκεῖνα τὰ σπέρματα τῆς συμπαθείας καὶ εὐδιαθεσίας, τὰ ὁποῖα ἡ φύσις ἐνέσπειρεν εἰς τὴν καρδίαν ἕκαστου πρὸς τοὺς ὁμοίους του. Διὰ τοῦ ἐμπορίου ὁ ἀνθρώπος λαμβάνει ἀκαταπαύστους ἀφαρμάς, καὶ αἰσθάνεται τὴν ἀνάγκην τοῦ νὰ καλλιεργῇ καὶ περιθάλπῃ τὴν φιλίαν τῶν ἄλλων, μὲ τοὺς ὁποίους εὐρίσκειται εἰς ἀδιάκοπα συναλλάγματα· δι' αὐτοῦ καὶ τὰ ἔθνη συσχετίζονται, συναισθάνονται τὴν χρείαν τὴν ὁποίαν ἔχουν τὸ ἓν τοῦ ἄλλου, καὶ οὕτω φέρονται καὶ ἀκουσίως αὐτῶν εἰς τὸ νὰ ζῶσιν εἰρηνικῶς μεταξὺ των. Παρεκτός δὲ τούτου ἡ φιλεργία καὶ ἡ εὐταξία συνιστοῦν τὰ κεφαλαίωδον τοῦ ἐμπορίου προσόντα· καὶ ὅστις συνοικεῖται μὲ τοιαύτας ἔξεις καὶ κλίσεις, δὲν εἶναι δυνατόν νὰ μὴν ἀποβαίῃ ὠφέλιμος εἰς τὴν κοινωνίαν, καθὼς καὶ ὁ λαὸς, ὅστις σύγκειται ἀπὸ τοιαῦτα μέλη, νὰ μὴν εὐνομῆται καὶ εὐδαιμονῆ.

Τὸ ἐμπόριον, ἐν ἐνὶ λόγῳ, πανταχοῦ διαχύνει αἰσθητάματα εὐμενῆ καὶ εἰρηνοποιῶν, καὶ εἰς τοὺς ἀνθρώπους καὶ εἰς τὰς πολιτείας, καὶ εἰς τὰς μεταξὺ τῶν ἐθνῶν σχέσεις· καὶ καθὼς τὸ κατακτητικὸν πνεῦμα διεγείρει πολέμους καὶ ταραχάς, τὸ ἐμπόριον κατ' ἐναντίον λόγον φέρει εἰς τὴν εἰρήνην καὶ εἰς τὰ ἀκόλουθα αὐτῆς καλά· ὅσον τοῦτο ἀυξάνει, εἰς τόσον ἐκεῖνο ὀλιγοστεύει· καὶ θέλει φθάσειν ἴσως ἡ εὐτυχῆς ἐκείνη ὥρα, καθ' ἣν τὸ ἐμπόριον, θριαμβεῦον ἐντελῶς κατὰ τῆς μανίας τῶν κατακτητῶν, θέλει ἀντικαταστήσῃ εἰς αὐτάς, καὶ ἐξαλείψει τὰς μάστιγας μὲ τὰς ὁποίας αὐταὶ κατέθλιψαν πάντοτε τὴν δυστυχῆ ἀνθρωπότητα.

Τοιαῦτη εἶναι, Κύριοι, ἡ φύσις τοῦ ἐμπορίου, τοιοῦτος ὁ σκοπὸς του, τοιαῦτη ἡ ὠφέλεια καὶ τὰ ἀποτελέσματά του. Πολλὰ καὶ ἄλλα ἠδύνατό τις νὰ προσθέσῃ περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου, τοῦ ὁποίου ἡ ὕλη εἶναι ἀνεξάντλητος· ἀλλ' οὔτε ὁ καιρὸς, οὔτε αἱ ἀσθενεῖς δυνάμεις μου, οὔτε τὸ μεγαλεῖον τοῦ ὑποκειμένου, μὲ τὸ συγχωροῦν. Πρὸς τί, μ' ὅλα ταῦτα, ἠθέλον χρειασθῆν τὰ περαιτέρω, ὅταν ἔχωμεν ἐνώπιον ἡμῶν μυρία παραδείγματα, ψηλαφητῶς ἀποδεικνύοντα ὅτι εἰς μάτην ἠθέλε σπουδάσειν νὰ παραστήσῃ ἀνθρώπινος γλῶσσα; Διὰ νὸ μὴν ἀναφέρω τὰς ἀρχαίας ἐκεῖνας πόλεις, τὴν Κόρινθον, Τύρον, Κάρχηδόνα, καὶ τὰς λοιπὰς ὅσαι ἐκ τοῦ μηδενὸς ὑψώθησαν διὰ τοῦ ἐμπορίου εἰς ἀνώτατον βαθμὸν πλούτου καὶ εὐζωίας· διὰ νὰ μὴν ἀναφέρω τὰς ἄλλας ἐκεῖνας, αἱ ὁποῖαι ἤκμασαν ἐμπορικῶς κατὰ τὸν μεσαιῶνα καὶ ἀκολούθως· ἀρκεῖ νὰ στρέψωμεν τοὺς ὀφθαλμοὺς τριγύρω ἡμῶν εἰς σύγχρονα παραδείγματα, καὶ θέλομεν ἰδεῖν εἰς μὲν τὸ ἐν ἡμισφαίριον τὴν Ἀγγλίαν περιζώνουσαν τὴν οἰκουμένην μὲ τὸ ἐμπόριόν της, καὶ φθάσασαν δι' αὐτοῦ εἰς τὸν κολοφῶνα τῆς δόξης καὶ εὐτυχίας· εἰς δὲ τὸ ἄλλο τὴν Ἀγγλαμερικὴν, προοδεύουσαν καὶ αὐτὴν γιγαντιαίως διὰ τοῦ ἐμπορίου (καὶ δι' ἄλλων βέβαια μέσων τὰ ὁποῖα συνοδεύουν πάντοτε τὸ ἐμπόριον) εἰς τὴν ὁδὸν τοῦ πολιτισμοῦ καὶ τῆς εὐδαιμονίας. Ἀλλὰ τίς ἡ χρεία νὰ προσφεύγωμεν εἰς τὰ ξένα, ὅταν μᾶς παρίστανται ἐντὸς τῆς Ἑλλάδος αἱ πρὸ ὀλίγου εὐτυχέσταται διὰ μόνου καὶ μόνου τοῦ ἐμπορίου νῆσοι, Ἰῶρα, Χίος, Σπέτσαι, καὶ λοιπαί· ὅταν, τέλος πάντων, κεῖται πρὸ ὀφθαλμῶν μας ἡ ἐξαισίος αὕτη πόλις, ἡ δικαίως ὀνομασθεῖσα πόλις τοῦ Ἑρμοῦ, εἰς τὴν ὁποίαν ἐφιλοτιμήθη ὁ πολιούχος της οὗτος νὰ ἀποδείξῃ ὅλην αὐτοῦ τὴν θεῖαν τωόντι δύναμιν, πόλις, ἥτις ἀνεγερθεῖσα ἀπὸ τὰ ἐρείπια δυστυχῶν ἄλλων πόλεων, θυμάτων τοῦ βαρβαρισμοῦ καὶ τῆς τυραννίας, ὑψώθη ὡς διὰ θαύματος ἐν ῥοπῇ ὀφθαλμοῦ εἰς τὸν ἀπίστευτον βαθμὸν τοῦτον τῆς εὐτυχίας· πόλις, ἐν ἐνὶ λόγῳ, ὅπου δὲν εἶναι ὑπερβολὴ νὰ ἐκφωνήσῃ τις, ὅτι τὸ ἐμπόριον, παλαῖον ἐναντίον μυρίων κινδύνων καὶ ἐμποδίων, ἠδυνήθη νὰ μετατρέψῃ πέτρας καὶ βράχους εἰς χρυσὸν καὶ ἄργυρον!—Κ. ΠΑΛΥΣ.

Ο ΛΙΑΙΕΤΟΣ ΛΕΥΚΟΚΕΦΑΛΟΣ, Η ΦΑΛΑΚΡΑΕΤΟΣ.

Τὴν ἐπομένην ζωηρὰν περιγραφὴν τοῦ Φαλακροῦ ἢ Λευκοκεφάλου Ἀετοῦ, καὶ τῶν ληστρικῶν αὐτοῦ ἔξεων, ἀποσπῶμεν ἐκ τοῦ τετάρτου τόμου τῆς Ἀμερικανῆς Ὀρνιθολογίας τοῦ Οὐίλσονος.

Εἰς τὸν περιβόητον καταρράκτην τοῦ Νιαγάρα* καταφεύγουσι πάμπολλα τῶν ἀρπακτικῶν ὄρνέων, τόσον διὰ τοὺς ἐκεῖ προμηθευομένους ἰχθύς, ὅσον διὰ τὰ πολυπληθῆ πτώματα σκιοῦρων, δορκάδων, ἀρκτων, καὶ διαφόρων ἄλλων ζῶων, τὰ ὁποῖα, τὸν ποταμὸν ζητοῦν.

* Ἴδε Ἀποθ. Τόμ. Β'. Σελ. 60.

τα νὰ διαβῶσιν ἄνω τοῦ καταρράχτου, ἔλκονται εἰς τὸ ρεῦμα, καὶ κατακρημνίζονται εἰς τὸν φοβερὸν κόλπον, ὅπου, μεταξύ τῶν βράχων οἵτινες περιορίζουσι τὰ ὀρμητικὰ ὕδατα, παρέχουν ἀφθονοῦς εὐωχίαν εἰς τὸν γύπα, τὸν κόρακα, καὶ τὸν Φαλακράετον, τὸ ὑποκείμενον τῆς προκειμένης περιγραφῆς.

Τὸν ὄρνιν τοῦτον πρὸ πολλοῦ γνωρίζουν οἱ φυσικοῖστορικοὶ, καθὼ καὶ εἰς τὰς δύο ἠπειροὺς ὑπάρχοντα, συναντώμενον δὲ κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον ἀπὸ ὑψηλότατον βόρειον πλάτος μέχρι τῶν συνόρων τῆς διακεκαυμένης ζώνης, ἀλλ' ὡς ἐπιτοπλεῖστον εἰς τὰ παραθαλάσσια, καὶ παρὰ τὰς ὄχθας καὶ τοὺς βράχους τῶν μεγάλων λιμνῶν καὶ ποταμῶν μας. Φύσει πεπλασμένος διὰ ν' ἀντέχη εἰς τὸ δριμύτατον ψύχος· ζῶν ἐπίσης ἀπὸ τῆς θαλάσσης καὶ τῆς ξηρᾶς τὰ προϊόντα· καὶ τοῦ ἀνέμου αὐτοῦ ταχυπετέστερος· μηδὲν φοβούμενος παρὰ τὸν ἄνθρωπον· καὶ ἀπὸ τὰ αἰθέρια ὑψηλοῦ ἀναβαίνει συμπεριλαμβάνων εἰς ἓν βλέμμα ἀκαταμέτρητον ἕκτασιν ὄσων, ἀγρῶν, λιμνῶν, καὶ ὠκεανοῦ φαίνεται, κατὰ συνέπειαν, πάντῃ ἀδιάφορος εἰς τὰς ἐκ τῶν ὥρῶν τοῦ ἐνιαυτοῦ μεταβολὰς· καθότι εἰς ὀλίγα λεπτὰ ἐμπορεῖ νὰ μεταβῆ ἐκ θέρους εἰς χειμῶνα, ἐκ τῶν κατωτέρων εἰς τὰ ἀνώτερα τῆς ἀτμοσφαιρας μέρη, τὸ οἰκητήριον ἀτελευτήτου ψύχους.—καὶ ἐκεῖθεν πάλιν νὰ καταβῆ, ὅπου ἀγαπᾷ, εἰς τὰς διακεκαυμένας ἢ τὰς κατεψυγμένας τῆς γῆς χώρας. Εὐρίσκειται λοιπὸν καθ' ὅλας τὰς ἕρας τοῦ ἐνιαυτοῦ εἰς ὅσους τό-

πους ἐκλέγει πρὸς κατοικίαν· οὗτοι δὲ, ὡς προείπαμεν, διὰ τὴν πρὸς τοὺς ἰχθύς σφοδρὰν αὐτοῦ κλίσιν, εἶναι γενικῶς οἱ μὲ θαλάσσιος, ποταμοῦς, καὶ λίμνας γειτονεύοντες.

Προμηθευόμενος τὴν ἀγαπητὴν ταύτην τροφήν, δεικνύει μὲ τρόπον πολὺ ἀξιοσημεῖωτον τὸ πνεῦμα καὶ τὴν δραστηριότητα τοῦ χαρακτῆρός του, ὅστις εἶναι ἀγριος, στοχαστικὸς, τολμηρὸς, καὶ τυραννικὸς· αἱ ἰδιότητες αὗται φαίνονται εἰς ἰδιαιτέρας μόνον περιστάσεις· ἀλλ' ὡς ἂν βάλῃ αὐτὰς εἰς ἐνέργειαν, ὑπερβαίνουσι πᾶσαν ἐναντιότητα. Ὑψηλὰ καθήμενος ἐπάνω εἰς ξηρὸν κλάδον γιγαντιαίου τινὸς δένδρου, ὅθεν τὸν παρουσιάζεται θεωρία ἐκτεταμένη τῆς γειτονικῆς παραλίας καὶ τοῦ ὠκεανοῦ, βλέπει ἀταράχως τὰ κινήματα τῶν διαφόρων καὶ πολυαρίθμων πτηνῶν, ὅσα ὑποκάτω ἐπιμελῶς εἰς τὸ ἔργον αὐτῶν ἐνασχολοῦνται,—τοὺς καταλεύκους λάρους, βραδέως τὸν ἀέρα διασχίζοντας,—νῆσσας, τὴν ἐπιφάνειαν ἀγεληδὸν διαπλευσάσας,—γεράνους σιωπηλοὺς καὶ ἀγρύπνους, εἰς τὰ ἔλη περιφερομένους,—κλαγγῶδεις κόρακας, καὶ ὅλα τὰ πτερωτὰ πλήθη, ὅσα τὴν τροφήν πορίζονται ἀπὸ τὴν εὐμεγέθη ταύτην ὑγρὰν ἀποθήκην τῆς φύσεως. Ὑψηλὰ ὑπεράνω τούτων ὄλων ἵπταται εἰς, τὸ σχῆμα τοῦ ὁποίου εὐθὺς στήνει τὴν προσοχὴν του. Ἀπὸ τὸ κυρτότατον αὐτοῦ πέτασμα, καὶ τὸν αἰφνίδιον εἰς τὸν ἀέρα κρεμασμὸν, γνωρίζει ὅτι αὐτὸς εἶναι ἰέραξ ἀλιευτικὸς, προετοιμαζόμενος νὰ πέσῃ κατὰ τινος ἰχθύος ταλαιπώρου. Ὅλος ἐμφύχως καὶ ζωηρότης, σταθμίζεται ἐπὶ τοῦ κλάδου μὲ πτέρυγας ἡμισανοιγμένας, περιμένων τὸ τέλος. Πρὸς τὰ κάτω, μὲ ταχύτητα βέλους ἐξ οὐρανοῦ, πίπτει τὸ μακρυνὸν τῆς προσοχῆς του ἀντικείμενον, ὃ δὲ βρυγμὸς τῶν πτερυγῶν αὐτοῦ φθάνει εἰς τὰ ὦτα, ἐνῶ βυθίζεται εἰς τὸ πέλαγος, κάμνων τὰ κύματα ν' ἀφρίζωσιν ὀλόγουρά του! Τὴν στιγμὴν ταύτην πυρόνει τοῦ αἵτου τὸ ζωηρότατον βλέμμα· ἰσάζων δὲ τὸν τράχηλον διὰ πέτασμα, βλέπει τὸν ἰέρακα ἐκ τοῦ ὕδατος ἀνακύπτοντα, μὲ τὸ θῆραμά του ἀγωνιζόμενον, καὶ ἀναβαίνοντα εἰς τὰ ὕψη μὲ περιχαρεῖς καὶ θριαμβευτικὰς κλαγγὰς. Αὗται εἶναι τὸ σημεῖον διὰ τὸν ἥρωά μας, ὅστις, χυνόμενος εἰς τὸν ἀέρα, διώκει πάραυτα, καὶ ταχέως προφθάνει τὸν ἀλιευτικὸν ἰέρακα· ἕκαστος προσπαθεῖ μὲ ὄλην αὐτοῦ τὴν δύναμιν νὰ ὑψωθῆ ὑπὲρ τὸν ἄλλον, ἐπιδεικνύοντες εἰς τὰς ἀεροδρομίας ταύτας τὰ πλέον κομψὰ καὶ μεγαλοπρεπῆ κινήματα. Ταχέως προβαίνει ὁ ἀφορτος αἵτος, καὶ ἤδη μέλλει νὰ φθάσῃ τὸν ἀντίπαλον· τότε, μ' αἰφνίδιον κλαγγὴν, ἀπελπισίας βέβαια, ἀγανακτήσεως καὶ ἀρᾶς, ἀφίνει οὗτος τὸ ὄφάριον· ὃ αἵτος, ζυγισόμενος μίαν στιγμὴν, ὡς διὰ νὰ ὀμματιάσῃ ἐντελέστερον, καταβαίνει ὡς ἀνεμοστρόβιλος, ἀρπάζει αὐτὸ μὲ τοὺς ὀνυχας πρὶν ἐγγίξῃ τὸ ὕδωρ, καὶ φεύγει σιωπηλῶς εἰς τὰ δάση, ὅπου εὐωχεῖται ἀπὸ τὸ ἀδίκως ἀποκτημένον λάφυρόν του.